

**Diagnoza
lokalnych zasobów
i potrzeb w zakresie usług
społecznych dla gminy
Żyrardów**

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Łączymy

Aktywizujemy

Wspieramy

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

- 00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 80/82
- tel. 22 376 85 00, e-mail: mcps@mcps.com.pl
- www.mcps.com.pl

Dokument wytworzono w okresie wrzesień 2024 – styczeń 2025 r.

Opracowanie: IBC Advisory Spółka Akcyjna oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

Wykaz używanych pojęć i skrótów	5
Wprowadzenie.....	7
Najważniejsze wnioski	9
I. Demografia	9
II. Sytuacja gospodarcza gminy	9
III. Lokalne zasoby usług społecznych	9
IV. Pomoc społeczna	9
V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w Gminie Żyrardów w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	10
VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w Gminie Żyrardów w świetle danych zastanych i badań ankietowych	11
VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w Gminie Żyrardów w świetle danych zastanych i badań ankietowych	12
VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w Gminie Żyrardów w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	13
IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w Gminie Żyrardów w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	14
X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Żyrardów w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	15
Rozdział I Diagnoza lokalnych zasobów gminy Żyrardów w zakresie usług społecznych w świetle analizy Danych zastanych	17
I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej	17
II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych	19
III. Analiza świadczonych usług społecznych	21
Rozdział II Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego mieszkańców gminy Żyrardów.....	26
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	26
II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów.....	28
Rozdział III Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Żyrardów.....	50
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	50
II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.....	52
III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych	53
IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji	56

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)	57
VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy	58
Spis tabel	60
Spis wykresów	61

WYKAZ UŻYWANYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

CAPI –wywiad bezpośredni (ang. Computer Assisted Personal Interview).

CAWI – ankieta online (ang. Computer Assisted Web Interview).

CATI – wywiad telefoniczny (ang. Computer-Assisted Telephone Interviewing).

CUS – Centrum Usług Społecznych.

Deinstytucjonalizacja – rozumiana nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki długoterminowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Diagnoza – Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych na Mazowszu.

DPS – Dom Pomocy Społecznej.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

FEPŻ – Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową.

Gmina – podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiedzialna za lokalne sprawy publiczne. Jest najmniejszym szczeblem administracji publicznej, obejmującym obszar jednej lub kilku miejscowości.

GUS - Główny Urząd Statystyczny.

JOPS – Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej.

LPDI - Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

MGOPS – Miejsko Gminny Ośrodek pomocy Społecznej.

NGO – organizacja pozarządowa (ang. Non-Governmental Organisations).

NSP – Narodowy Spis Powszechny.

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoba w wieku poprodukcyjnym – zaczyna się po 60 roku życia dla kobiet i po 65 roku życia dla mężczyzn, zgodnie z ustawowym wiekiem emerytalnym.

Osoba w wieku produkcyjnym – przedział wiekowy obejmuje osoby od 18 do 60 lat dla kobiet i od 18 do 65 lat dla mężczyzn.

Osoba w wieku przedprodukcyjnym – osoba, która jeszcze nie osiągnęła wieku, w którym może podjąć pracę zawodową i w związku z tym nie uczestniczy w rynku pracy.

OZPS – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

Przemoc domowa – formy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej lub emocjonalnej agresji stosowanej w relacjach rodzinnych lub bliskich, gdzie jedna osoba lub grupa osób sprawuje kontrolę nad inną.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na danym obszarze w określonym czasie, zazwyczaj w ciągu roku. Jest jednym z podstawowych wskaźników demograficznych służących do oceny czy populacja danego kraju lub regionu rośnie, maleje, czy pozostaje na stabilnym poziomie.

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej.

Usługi społeczne – działania i programy realizowane przez państwo, samorządy lokalne lub organizacje pozarządowe, mające na celu wspieranie dobrostanu społecznego i zaspokajanie podstawowych potrzeb obywateli. Ich głównym celem jest pomoc osobom, które z różnych powodów (np. ekonomicznych, zdrowotnych, społecznych) nie są w stanie samodzielnie zadbać o siebie lub poprawić swojej sytuacji życiowej.

WPROWADZENIE

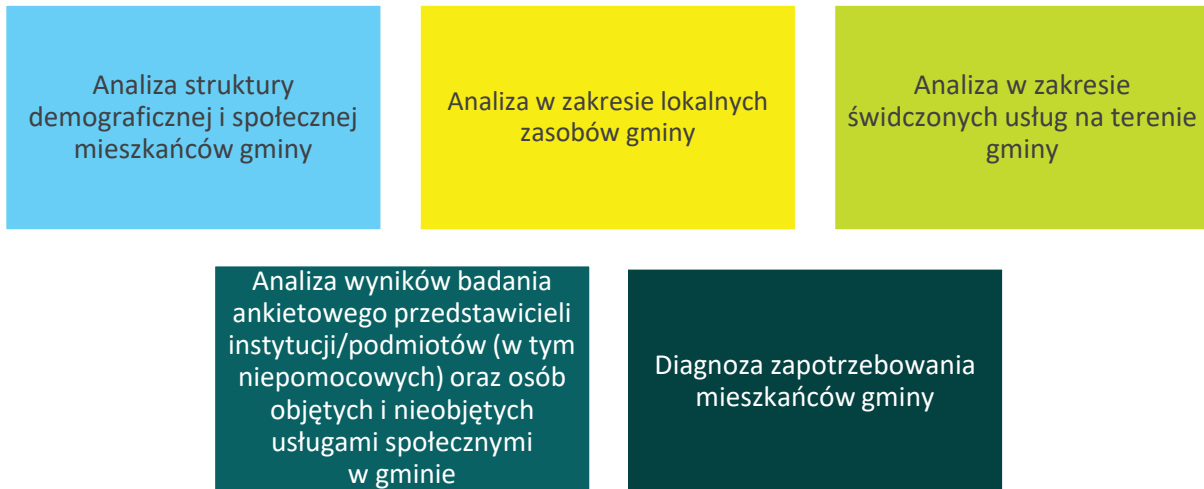
Organizowanie usług społecznych, obok polityki zabezpieczenia dochodu są współcześnie najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

W jednostkach samorządu terytorialnego rozwój usług społecznych, powinien wspierać proces deinstytucjonalizacji rozumiany nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki całodobowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług w tzw. środowisku, tak by zapełnić obecnie istniejącą lukę pomiędzy opieką domową a instytucjonalną opieką całodobową.

Aby sprostać wyzwaniom związanym z rozwojem usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie gmin i powiatów, niezbędne jest przygotowanie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI). Jednym z elementów LPDI jest dokonanie pogłębionej diagnozy stanu istniejącego i potrzeb społeczności lokalnej co do zakresu oraz form funkcjonowania i rozwoju usług społecznych.

Dlatego też głównym celem „Diagnozy lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych w województwie mazowieckim” (zwanej dalej Diagnozą) jest kompleksowa ocena stanu i potrzeb sektora usług społecznych w gminach i powiatach Mazowsza. Diagnoza zawiera analizę obecnych zasobów oraz ocenę potrzeb mieszkańców województwa, szczególnie w kontekście opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, bezdomnymi, w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dla rodzin z dziećmi w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Niniejszy dokument stanowi raport częściowy z Diagnozy i dotyczy gminy miejskiej Żyrardów w powiecie żyrardowskim. Diagnoza składała się z 5 głównych komponentów badawczych. Tworzą one pełny obraz sytuacji w zakresie zasobów i potrzeb sektora usług społecznych w gminie Żyrardów oraz przedstawiają analizę zasobów i potrzeb kadrowych instytucji w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Rysunek 1. Komponenty badawcze diagnozy.

Źródło: Opracowanie własne IBC.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

I. Demografia

Gminę Żyrardów zamieszkiwało na koniec 2023 roku 38 594 osoby z czego 20 494 to kobiety, a 18 100 to mężczyźni. Spośród ogółu ludności: 6 920 mieszkańców to osoby w wieku przedprodukcyjnym, 21 689 mieszkańców to osoby w wieku produkcyjnym, 9 985 mieszkańców to osoby w wieku poprodukcyjnym. Struktura demograficzna świadczy o procesie starzenia się społeczeństwa.

II. Sytuacja gospodarcza gminy

Z uzyskanych danych dotyczących sytuacji gospodarczej gminy wynika, że dochody gminy per capita są niższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców przewyższa średnią wskaźnik dla powiatu i jest niższy średniego wskaźnika dla województwa.

III. Lokalne zasoby usług społecznych

Na terenie gminy w maju 2024 r. było zarejestrowane 142 organizacje pozarządowe.

W przypadku placówek niepomocowych w gminie: miejska i powiatowa biblioteka publiczna, 4 ośrodki kultury, ośrodek sportu i rekreacji, pływalnia, 3 placówki służby zdrowia, 2 muzea.

W gminie Żyrardów zlokalizowane są następujące gminne i powiatowe placówki wsparcia (w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej): centrum usług społecznych, dom pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku, dom pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych uniwersytet trzeciego wieku, 2 Kluby seniora, środowiskowy dom samopomocy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, warsztat terapii zajęciowej, środowiskowe ognisko wychowawcze.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

IV. Pomoc społeczna

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez CUS w Gminie Żyrardów pokazuje, że dominującą formą wsparcia są świadczenia pieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystało 690 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie niepieniężnej otrzymało 486 osób.

W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwały w przeważającej części kobiety i osoby w wieku produkcyjnym.

Wśród głównych powodów przyznawania pomocy społecznej przez CUS w gminie Żyrardów w 2023 r. należy wymienić następujące: długotrwałą lub ciężką chorobę (512 rodzin), ubóstwo (426 rodzin), bezrobocie (317 rodzin), niepełnosprawność (253 rodzin), bezdomność (103 rodziny).

W 2023 roku w gminie Żyrardów przeprowadzono 1 049 wywiadów środowiskowych, które objęły 863 rodziny, liczące łącznie 1 442 osoby. Praca socjalna została skierowana do 360 rodzin, w których znajdowało się łącznie 656 osób. W tym samym roku zawarto 60 kontraktów socjalnych, które objęły łącznie 60 osób.

V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w Gminie Żyrardów w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Na terenie gminy liczba osób starszych wynosiła 9 985, co stanowi 25,87% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 288 rodzin spośród osób starszych z czego 240 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 349 członków tych rodzin, co stanowi 0,9% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Żyrardów usługi opiekuńcze świadczone dla 92 osób na łączną kwotę 838 961 zł.

Na terenie gminy funkcjonują placówki wsparcia dla osób starszych i są to: dom pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku prowadzony przez powiat z 75 miejscami, dom pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych prowadzony przez powiat z 68 miejscami uniwersytet trzeciego wieku, 2 Kluby seniora.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Żyrardów dobrze wspiera osoby starsze (36% beneficjenci usług społecznych, 37% niekorzystający z nich).

Opinia o tym czy usługi oferowane przez gminę Żyrardów osobom starszym są wystarczające jest zbieżna. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi są niewystarczające (42% ankietowanych) niż są wystarczające (31% ankietowanych). Podobnie mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia przyznają, że ww. usługi są niewystarczające (39% wskazań do 19% wskazań, że usługi są wystarczające).

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Żyrardów jest trudne (67% beneficjenci usług społecznych, 34% niekorzystający z nich).

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminie Żyrardów z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)

- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dziennych ośrodków wsparcia, dziennych domów pomocy.

W opinii mieszkańców gminy Żyrardów najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dzienne ośrodki wsparcia; dzienne domy pomocy (pobyt jedynie w ciągu dnia).

VI. Charakterystyka usług społecznych dla **osób z niepełnosprawnościami** w Gminie Żyrardów w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według NSP w gminie Żyrardów zamieszkiwało 6 440 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku, niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymały 253 rodziny zamieszkujące gminę Żyrardów, w których żyły łącznie 374 osoby.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Żyrardów dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (35% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminę Żyrardów dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (47% beneficjenci usług społecznych, 26% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Żyrardów jest trudne (58% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystali z następujących usług:

- mieszkań treningowych i wspomaganych
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)

- wsparcia w postaci dodatkowych usług np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- rodzinnych domów pomocy.

W opinii mieszkańców gminy Żyrardów najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- działania rehabilitacyjne
- pomoc profesjonalisty w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w Gminie Żyrardów w świetle danych zastanych i badań ankietowych

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 103 rodzinom, obejmującym 107 osób, co stanowi 0,28% populacji.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Żyrardów dobrze wspiera osoby w kryzysie bezdomności (26% beneficjenci usług społecznych, 22% niekorzystający z nich).

Opinie ankietowanych na temat usług osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Żyrardów są podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi są wystarczające (27% ankietowanych) niż są niewystarczające (24% ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (33% są niewystarczające, 12% są wystarczające).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Żyrardów jest trudne (42% beneficjenci usług społecznych, 38% niekorzystający z nich)

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Żyrardów w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- schronisk dla osób bezdomnych
- noclegowni, ogrzewalni
- mieszkań treningowych i wspomaganych.

W opinii mieszkańców gminy Żyrardów najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- noclegownie, ogrzewalnie
- punkty pomocy doraźnej
- schroniska dla osób bezdomnych

- pracy socjalnej.

VIII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie zdrowia psychicznego** w Gminie Żyrardów w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Analiza statystyk CUS w gminie Żyrardów wskazuje, że w 2023 roku 512 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało w 2023 roku 19 rodzin, w których funkcjonowały 24 osoby. Narkomania występowała jako powód udzielania pomocy społecznej w 13 rodzinach.

Na przeciwdziałanie narkomanii gmina przeznaczyła 43 360 zł, a w przypadku przeciwdziałania alkoholizmowi 1 868 379 złotych.

Gmina świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla 9 osób, na co wydatkowano 88 865 zł.

Na terenie gminy funkcjonują ośrodki wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego i są to:

- środowiskowy dom samopomocy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną prowadzony przez organizację pozarządową na zlecenie powiatu z 30 miejscami,
- warsztat terapii zajęciowej.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Żyrardów źle wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (42% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Żyrardów są niewystarczające (58% beneficjenci usług społecznych, 34% niekorzystający z nich).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Żyrardów jest trudne (62% beneficjenci usług społecznych, 38% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Żyrardów w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia.

W opinii mieszkańców gminy Żyrardów najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi

- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę.

IX. Charakterystyka usług społecznych dla **rodzin z dziećmi** w Gminie Żyrardów w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według danych GUS W 2023 roku, w gminie Żyrardów, zamieszkiwało 6 920 osób w wieku przedprodukcyjnym co stanowiło 17,93% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 23,61% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 751 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 79 i stanowiły 37,98% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 67 i stanowiły 32,21% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 43 i stanowiły 20,67% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 13 i stanowiły 6,25% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi było 4 i stanowiły 1,92% wszystkich rodzin, rodzin z 6 i więcej dziećmi było 2 i stanowiły 0,96% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 116 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 355 osób.

W 2023 r. w gminie Żyrardów świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 237 dzieci co stanowiło koszt 261 223 zł. Pracą asystenta rodziny objęto 68 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 1 965 225 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 17 266 612 zł.

Na terenie gminy funkcjonowała placówka wsparcia dla rodzin z dziećmi i jest to środowiskowe ognisko wychowawcze.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Żyrardów dobrze wspiera rodziny z dziećmi (51% beneficjenci usług społecznych, 46% niekorzystający z nich).

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminę Żyrardów są wystarczające (45% beneficjenci usług społecznych, 30% niekorzystający z nich).

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Żyrardów jest zbieżna. Zarówno beneficjenci usług społecznych jak i mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest trudne (33% beneficjenci usług społecznych i 35% mieszkańcy niekorzystający).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gminy Żyrardów w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- placówek wsparcia dziennego dla dzieci

- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- poradnictwa, warsztatów, terapii
- pracy socjalnej.

W opinii mieszkańców gminy Żyrardów najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- poradnictwo, warsztaty, terapie i inne działania podnoszące umiejętności i kompetencje rodziny
- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne.

X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Żyrardów w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji w gminie mają wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanych pojęciem deinstytucjonalizacji i rozumieją jej definicję.

Połowa przedstawicieli badanych instytucji podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie zdrowia psychicznego, rodzin z dziećmi, osób starszych oraz osób, które potrzebują umieszczenia w DPS.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Żyrardów to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych oraz specyfika grupy (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Połowa instytucji zgłasza umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – połowa wskazuje, że są zdecydowanie niegotowe, połowa, że zdecydowanie gotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – połowa wskazuje, że są zdecydowanie niegotowe, połowa, że zdecydowanie gotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – zdecydowanie niegotowe.

Przedstawiciele badanych instytucji w gminie Żyrardów słyszeli o idei tworzenia centrum usług społecznych i pozytywnie ją oceniają. Jeden na dwóch przedstawicieli badanych instytucji przyznał, że w ich gminie lub powiecie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

Przedstawiciele instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe. zaś ich doświadczenia we współpracy z nimi są pozytywne.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA LOKALNYCH ZASOBÓW GMINY ŻYRARDÓW W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców gminy Żyrardów wyniosła 38 594 osoby. Przyrost naturalny w gminie jest ujemny i kształtuje się na poziomie -191 osób w 2023 roku. Saldo migracyjne jest dodatnie i wynosi 15 osób. W strukturze demograficznej przeważały kobiety, które stanowiły 53,10% liczby mieszkańców.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Żyrardów w 2023 r

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba ludności	38 594	15 030	11 658
Gęstość zaludnienia	2 689,5	596,10	234,9
Przyrost naturalny	-191	-66	-30
Saldo migracji	15	21	31
Kobiety na 100 mężczyzn	113	105	101
Liczba i % osób w wieku przedprodukcyjnym	6 920, 17,93%	2 853, 19,79%	2 341, 19,79%
w tym K	3 326	1 380	1 139
w tym M	3 594	1 473	1 202
Liczba i % osób w wieku produkcyjnym	21 689, 56,20%	8 616, 58,03%	6 753, 58,08%
w tym K	10 445	4 089	3 589
w tym M	11 244	4 527	3 164
Liczba i % osób 65+	9 985, 25,87%	3 560, 22,18%	2 564, 22,13%
w tym K	6723	2 343	1 672
w tym M	3262	1217	892

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Struktura ludności gminy Żyrardów wskazuje na proces starzenia się społeczeństwa. Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku przypadało 46 osób w wieku poprodukcyjnym. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego dla gminy w 2023 roku obejmowały:

- liczbę 78 osób w nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
- wartość 144 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym

- współczynnik obciążenia demograficznego osób starszych wyniósł 35,5%
- odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosił 25,87%, w tym dla kobiet 17,42%, a dla mężczyzn 8,45%.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Żyrardów w 2023 r

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Dochody gminy per capita	7 045,82 zł	8 326,85 zł	7 388,45
Dochody własne per capita	3 660,85 zł	4 383,43 zł	2 813,98
Podmioty w REGON/1000 mieszk.	154	122,8	99

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Tabela 2 ukazuje podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą gminy Żyrardów w 2023 roku. W zestawieniu uwzględniono dochody gminy per capita, dochody własne per capita oraz liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dla lepszego zobrazowania pozycji gminy, wartości te porównano ze średnimi wynikami dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Z przedstawionych danych wynika, że dochody gminy per capita są niższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych przewyższa wskaźniki dla powiatu i województwa. Świadczy to o potencjale rozwoju ekonomicznego dla gminy.

Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Żyrardów w 2023 r

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba organizacji pozarządowych	142	50,20	38
NGO/ 1000 mieszk.	3,68	3,18	3,38
Frekwencja w wyborach samorządowe	51,59%	53,00%	58,92%
Frekwencja w wyborach parlamentarne	79,59%	77,25%	73,86%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie NGO.pl oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3 przedstawia wybrane wskaźniki społeczne dotyczące gminy Żyrardów w 2023 roku, w porównaniu do średnich wartości dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Analiza obejmuje liczbę organizacji pozarządowych (NGO) oraz ich liczbę w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dodatkowo zestawiono frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, co pozwala na ocenę poziomu zaangażowania obywatelskiego mieszkańców gminy w stosunku do szerszego kontekstu regionalnego. W przypadku wskaźników dotyczących NGO są one wyższe od średniej w powiecie i województwie. W zakresie aktywności obywatelskiej (frekwencji wyborczej) wartość wskaźnika wyborów parlamentarnych jest wyższa od średniej powiatowej i wojewódzkiej. W przypadku wyborów samorządowych wartość wskaźnika jest niższa od średniej dla powiatu i dla województwa.

II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych

W gminie Żyrardów funkcjonuje jedna jednostka organizacyjna pomocy społecznej tj. centrum usług społecznych.

Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Żyrardów

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania	Sposób finansowania
Centrum Usług Społecznych	ul. Armii Krajowej 3, 96-300 Żyrardów	Urząd Gminy	25	35 825 900 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych CUS.

Zapewnia on szeroki zakres usług i świadczeń, działając na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy. W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji, organizacji pracy, liczby pracowników, kosztów utrzymania oraz źródeł finansowania tej jednostki.

Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Żyrardów

Typ Podmiotu Ekonomii Społecznej	Liczba Podmiotów
Organizacje pozarządowe	142
Koła Gospodyń Wiejskich	0
Spółdzielnia socjalna	0
Zakład Aktywności Zawodowej	0
Centrum Integracji Społecznej	0
Klub integracji Społecznej	0
Warsztaty Terapii Zajęciowej	1

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator.

W gminie Żyrardów funkcjonują podmioty ekonomii społecznej, które wspierają lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominują organizacje pozarządowe, których liczba wynosi 142, co stanowi największą grupę w tej kategorii. Na terenie gminy funkcjonuje warsztat terapii zajęciowej.

Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Żyrardów

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Sport	43
Kultura	11
Edukacja	7
Zdrowie	11
Pomoc społeczna	5
Bezpieczeństwo	7
Rozwój lokalny	7
Ekologia	3
Demokracja	7
Wsparcie organizacji pozarządowych	3
Rynek pracy	8
Działalność międzynarodowa	4
Nauka i technika	0

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Branżowe	1
Religia	1
Suma	118

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych <https://spis.ngo.pl/mazowieckie-zyrardow-143801?cat%5B2386%5D=2387&cat%5B2898%5D=2899> i zestawienia udostępnionego przez Stowarzyszenie Klon/Jawor [dostęp 1.12.2024].

W gminie Żyrardów w 2024 roku było łącznie zarejestrowanych 142 organizacje pozarządowe. Spośród nich rodzaj swojej działalności wskazało 118 (jedna organizacja mogła wskazać kilka działalności, lub nie musiała wskazać wcale). W tabeli 6 przedstawiono je w podziale na rodzaj prowadzonej działalności. Z zawartych powyżej danych wynika, że dominującym rodzajem organizacji pozarządowych na terenie gminy są te o charakterze kulturalnym, zdrowia i sportowym.

Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Żyrardów

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone usługi
Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna im. Pawła Hulki - Laskowskiego w Żyrardowie	ul. Mostowa 1, 96-300 Żyrardów	Gmina Żyrardów	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnicze
Centrum Kultury w Żyrardowie	Plac Jana Pawła II nr 3, 96-300 Żyrardów	Gmina Żyrardów	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Muzeum Lniarstwa im. Filipa de Girarda w Żyrardowie	Karola Dittricha 18, 96-300 Żyrardów	Gmina Żyrardów	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Resursa Żyrardów	ul. 1 Maja 45, Żyrardow, Poland	Gmina Żyrardów	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Muzeum Mazowsza Zachodniego w Żyrardowie	ul. Karola Dittricha 1 96-300 Żyrardów	Gmina Żyrardów	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Młodzieżowy Dom Kultury w Żyrardowie	ul. Stanisława Moniuszki 15 96-300 Żyrardów	Gmina Żyrardów	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Osiedlowy Dom Kultury	Ottona Wittenberga 5, Żyrardow	Gmina Żyrardów	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Ośrodek Sportu i Rekreacji Żyrardów	ul. Fryderyka Chopina 1 96-300 Żyrardów	Gmina Żyrardów	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi sportowe
AQUA ŻYRARDÓW	ul. Rotmistrza Witolda Pileckiego 25/27, 96-300 Żyrardów	Gmina Żyrardów	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi sportowe i rekreacyjne
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdrowie”	96-300 Żyrardów ul. Wypiańskiego 6B	Podmiot prywatny	Brak danych	NFZ	Usługi medyczne
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap”	96-300 Żyrardów ul. POW 5	Podmiot prywatny	Brak danych	NFZ	Usługi medyczne

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone usługi
Przychodnia LIFE-MED BIS"	96-300 Żyrardów ul. Filipa de Girarda 17	Podmiot prywatny	Brak danych	NFZ	Usługi medyczne

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych Urzędu Gminy Żyrardów. Więcej informacji na stronie gminy pod adresem: <https://www.zyrardow.pl/> [Dostęp: 18.12.2024]

W tabeli 7 zawiera zestawienie informacji dotyczących podmiotów niepomocowych funkcjonujących na terenie gminy Żyrardów. Zestawienie obejmuje nazwę i lokalizację podmiotów, organ prowadzący, liczbę pracowników (jeśli dane są dostępne), źródła finansowania oraz rodzaje świadczonych usług. Przedstawione podmioty realizują różnorodne zadania w zakresie kultury, edukacji oraz czytelnictwa, wspierając rozwój społeczności lokalnej. W przypadku placówek niepomocowych w gminie: miejska i powiatowa biblioteka publiczna, 4 ośrodki kultury, ośrodek sportu i rekreacji, pływalnia, 3 placówki służby zdrowia, 2 muzea.

III. Analiza świadczonych usług społecznych

1. Pomoc społeczna

Poniższa tabela 8 przedstawia zestawienie danych dotyczących liczby osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w gminie Żyrardów w 2023 roku w porównaniu ze średnimi wartościami dla powiatu i województwa. Dane obejmują zarówno świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne, z uwzględnieniem struktury wiekowej beneficjentów. Dodatkowo zaprezentowano liczbę kobiet, mężczyzn oraz rodzin korzystających ze świadczeń, a także liczbę osób w tych rodzinach.

Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w centrum usług społecznych w 2023 roku

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	1058	358	265
- świadczenia pieniężne	690	218	154
- świadczenia niepieniężne	486	173	131
Liczba rodzin	881	302	260
Liczba osób w rodzinach	1487	555	553

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych CUS Żyrardów (MRIPS-03R).

Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w centrum usług społecznych w 2023 roku w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	23,44%	24,12%	40,32%
- w wieku produkcyjnym	46,22%	48,98%	42,21%
- w wieku poprodukcyjnym	30,34%	26,90%	17,47%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	53,40%	47,92%	49,13%

Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	46,60%	52,08%	50,87%
---	--------	--------	--------

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych CUS Żyrardów (OZPS).

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez CUS w Gminie Żyrardów pokazuje, że dominującą formą wsparcia są świadczenia pieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystało 690 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie niepieniężnej otrzymało 486 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwały w przeważającej części kobiety i osoby w wieku produkcyjnym.

Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w centrum usług społecznych w gminie Żyrardów w 2023 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
Ubóstwo	426	708	48,35%	1,83%
Sieroctwo	0	0	0%	0%
Bezdomność	103	107	11,69%	0,28%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	52	230	5,9%	0,6%
- w tym wielodzietność	36	178	4,09%	0,46%
Bezrobocie	317	722	35,98%	1,87%
Niepełnosprawność	253	374	28,72%	0,97%
Długotrwała lub ciężka choroba	512	678	58,12%	1,76%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	50	170	5,68%	0,44%
- w tym rodziny niepełne	42	140	4,77%	0,36%
- w tym rodziny wielodzietne	6	31	0,68%	0,08%
Przemoc domowa	2	4	0,23%	0,01%
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0%	0%
Alkoholizm	19	24	2,16%	0,06%
Narkomania	13	13	1,48%	0,03%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	17	26	1,93%	0,07%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	5	19	0,57%	0,05%
Zdarzenie losowe	4	12	0,45%	0,03%
Sytuacja kryzysowa	3	11	0,34%	0,03%
Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych CUS.

Zgodnie z artykułem 7 ustawy o pomocy społecznej¹, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności

¹ Tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 1283

w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wśród powodów przyznawania pomocy przez CUS w Gminie Żyrardów w 2023 roku należy wymienić następujące:

- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 512 rodzin
- ubóstwo dotknęło 426 rodzin
- bezrobocie dotknęło 317 rodzin
- niepełnosprawność wystąpiła u 253 rodzin
- bezdomność dotknęła 103 rodziny
- potrzeba ochrony macierzyństwa dotyczyła 52 rodzin w tym 36 rodzin wielodzietnych
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego dotyczyła 50 rodzin, w tym 42 rodzin niepełnych oraz 6 rodzin wielodzietnych
- alkoholizm wystąpił u 19 rodzin
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego dotknęły 17 rodzin
- narkomania dotyczyła 13 rodzin
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy wystąpiły u 5 rodzin
- zdarzenia losowe dotknęły 4 rodzin
- sytuacja kryzysowa dotyczyła 3 rodzin
- przemoc domowa dotyczyła 2 rodzin
- sieroctwo, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna, nie były przyczyną przyznania wsparcia z pomocy społecznej.

W 2023 roku zasiłki stałe przyznano łącznie 241 osobom na łączną kwotę 1 554 587 zł. Z tego:

- zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących otrzymało 219 osób na sumę 1 481 421 zł.
- zasiłki stałe dla osób w rodzinie przyznano 22 osobom na kwotę 73 166 zł.

W 2023 roku zasiłki okresowe przyznano 113 osobom na łączną kwotę 178 510 zł. Z tego:

- z tytułu bezrobocia udzielono 113 zasiłków o wartości 178 510 zł.

W 2023 roku gmina Żyrardów udzieliła wsparcia w różnych formach. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi otrzymała 1 osoba, na co przeznaczono łącznie 2 000 złotych. Ponadto sprawienie pogrzebu zostało zrealizowane w formie 4 świadczeń o łącznej wartości 12 800 zł. Inne zasiłki celowe i świadczenia w naturze przyznano 500 osobom na łączną kwotę 245 417 zł.

Gmina Żyrardów posiadała w 2023 roku środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w wysokości 4 2430 336 zł w tym w budżecie CUS 3 5825 900 zł.

2. Zasoby instytucjonalne

W 2023 roku gmina Żyrardów dysponowała 2 266 mieszkaniami komunalnymi w tym 235 mieszkaniami socjalnymi. W ciągu roku złożono 91 wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego, a na mieszkanie socjalne oczekiwało 151 osób. Odnotowano 60 wyroków eksmisji bez wskazania lokalu socjalnego.

Na terenie gminy nie funkcjonuje dom pomocy społecznej prowadzony przez gminę. Mieszkańcy gminy, którzy wymagają umieszczenia w takiej placówce są kierowani do instytucji prowadzonych przez powiat. W 2023 roku takich osób było 139, a gmina poniosła koszty w wysokości 4 557 317 złotych za ich pobyt w domu pomocy społecznej.

3. Praca socjalna

W 2023 roku w gminie Żyrardów przeprowadzono 1 049 wywiadów środowiskowych, którymi objęto 863 rodziny, liczące łącznie 1 442 osoby. Praca socjalna została skierowana do 360 rodzin, w których znajdowało się łącznie 656 osób. W tym samym roku zawarto 60 kontraktów socjalnych, które objęły łącznie 60 osób.

4. Zasoby i usługi wspierające osoby starsze

Na terenie gminy liczba osób starszych wynosi 9 985, co stanowi 25,87% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 288 rodzin spośród osób starszych z czego 240 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 349 członków tych rodzin, co stanowi 0,9% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Żyrardów usługi opiekuńcze świadczone dla 92 osób na łączną kwotę 838 961 zł.

Na terenie gminy funkcjonują placówki wsparcia dla osób starszych i są to: dom pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku prowadzony przez powiat z 75 miejscami, dom pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych prowadzony przez powiat z 68 miejscami uniwersytet trzeciego wieku, 2 Kluby seniora.

5. Zasoby i usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami

Według NSP w gminie Żyrardów zamieszkiwało 6 440 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku, niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 253 rodziny zamieszkujące gminę Żyrardów, w których żyło łącznie 374 osoby.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystenturę osobistą.

6. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie bezdomności

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 103 rodzinom, obejmującym 107 osób, co stanowi 0,28% populacji.

Gmina udzieliła 89 świadczeń schronienia na łączną kwotę 12 06 959 zł.

7. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Analiza statystyk CUS w gminie Żyrardów wskazuje, że w 2023 roku 512 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało w 2023 roku 19 rodzin, w których funkcjonowały 24 osoby. Narkomania występowała jako powód udzielania pomocy społecznej w 13 rodzinach.

Na przeciwdziałanie narkomanii gmina przeznaczyła 43 360 zł, a w przypadku przeciwdziałania alkoholizmowi 1 868 379 złotych.

Gmina świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla 9 osób, na co wydatkowano 88 865 zł.

Na terenie gminy funkcjonują ośrodki wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego i są to:

- środowiskowy dom samopomocy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną prowadzony przez organizację pozarządową na zlecenie powiatu z 30 miejscami,
- warsztat terapii zajęciowej.

8. Zasoby i usługi wspierające rodzinę i dzieci w tym dzieci z niepełnosprawnościami

Według danych GUS W 2023 roku, w gminie Żyrardów, zamieszkiwało 6 920 osób w wieku przedprodukcyjnym co stanowiło 17,93% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 23,61% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 751 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 79 i stanowiły 37,98% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 67 i stanowiły 32,21% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 43 i stanowiły 20,67% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 13 i stanowiły 6,25% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi było 4 i stanowiły 1,92% wszystkich rodzin, rodzin z 6 i więcej dziećmi było 2 i stanowiły 0,96% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 116 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 355 osób.

W 2023 r. w gminie Żyrardów świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 237 dzieci co stanowiło koszt 261 223 zł. Pracą asystenta rodziny objęto 68 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 1 965 225 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 17 266 612 zł.

Na terenie gminy funkcjonowała placówka wsparcia dla rodzin z dziećmi i jest to środowiskowe ognisko wychowawcze.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW GMINY ŻYRARDÓW

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

Na potrzeby niniejszej diagnozy zostało przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS **badanie mieszkańców** gmin i powiatów w zakresie świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w październiku i listopadzie 2024 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do mieszkańców korzystających i niekorzystających z usług społecznych. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **Wielkość próby dla mieszkańców gminy Żyrardów wyniosła 150 ankietowanych** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie mieszkańców).

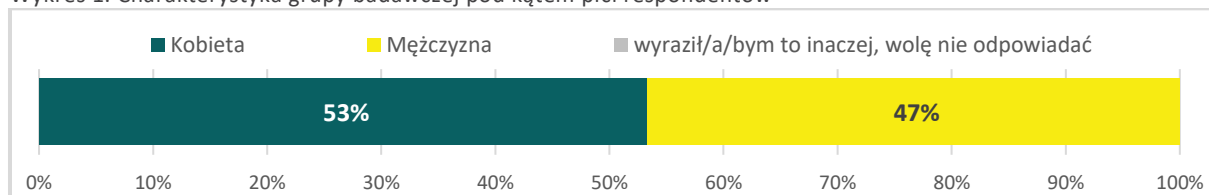
W badaniu mieszkańców gminy wyodrębniono dwie grupy: **beneficjentów usług społecznych** oraz **mieszkańców niekorzystających z usług społecznych**. Do grona beneficjentów zostały zaliczone osoby należące do pięciu podgrup i korzystające w ciągu ostatnich 3 lat z dedykowanych im usług społecznych:

- osoby starsze
- osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)
- osoby w kryzysie bezdomności
- osoby z problemami zdrowia psychicznego
- rodziny z dziećmi.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, wykształcenia, sytuacji zawodowej, sytuacji materialnej respondentów. Grupa ta uczestniczyła w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Żyrardów o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla pięciu grup beneficjentów.

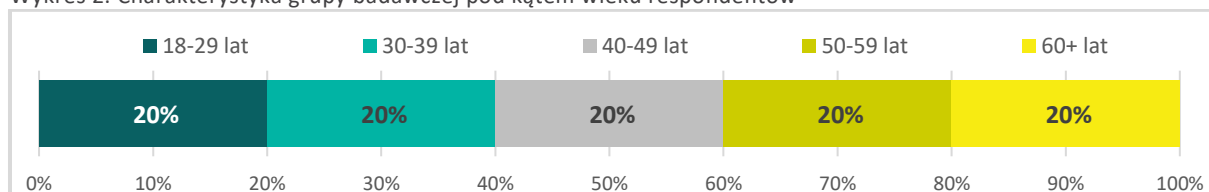
Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu przeważającą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 53% badanych).

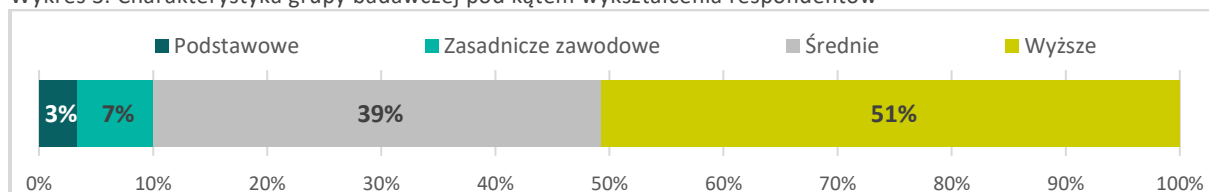
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy respondentów. W każdej z badanych grup wiekowych odnotowano około 20% ankietowanych.

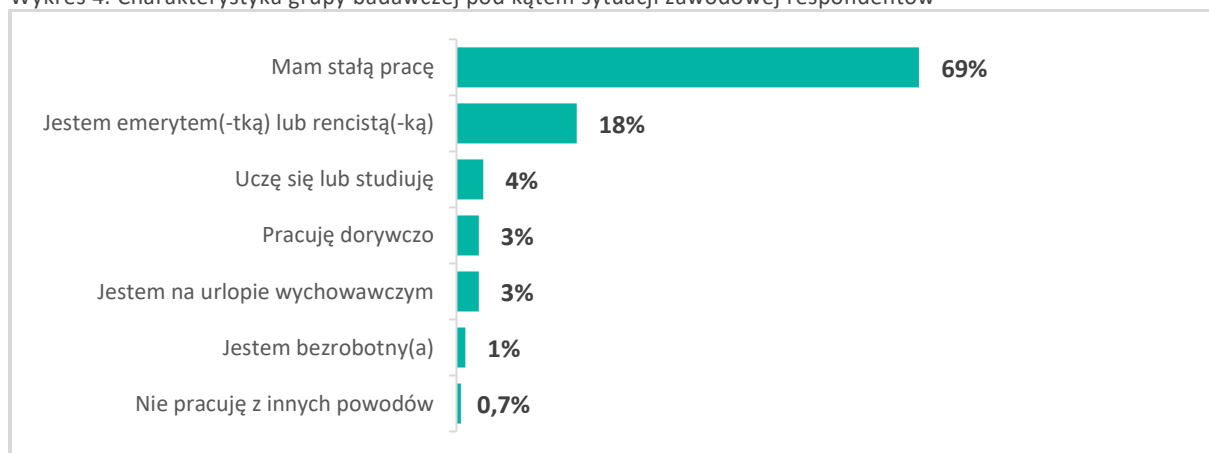
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Analiza ankiet badawczych wykazała, że w przypadku wykształcenia respondentów to dominującymi grupami byli ci z wykształceniem wyższym (51% badanych) i średnim (39% badanych).

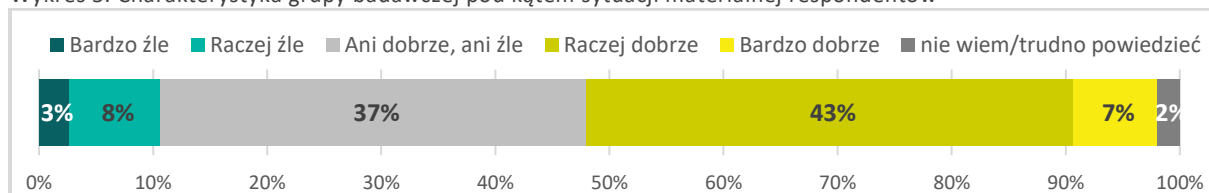
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeżeli chodzi o charakterystykę grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów przeważającą grupą były osoby posiadające stałą pracę (69% badanych).

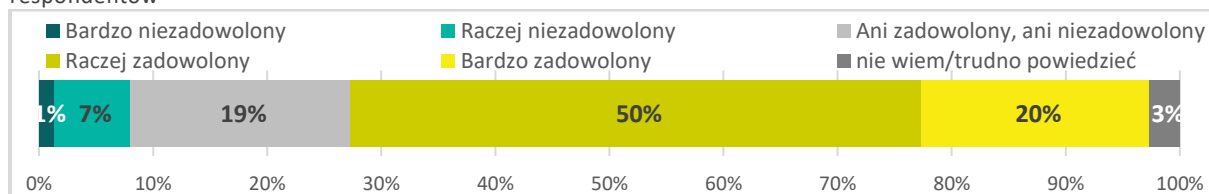
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci określili w przeważającej części swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (43% badanych) oraz ani dobrą, ani złą (37% badanych).

Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

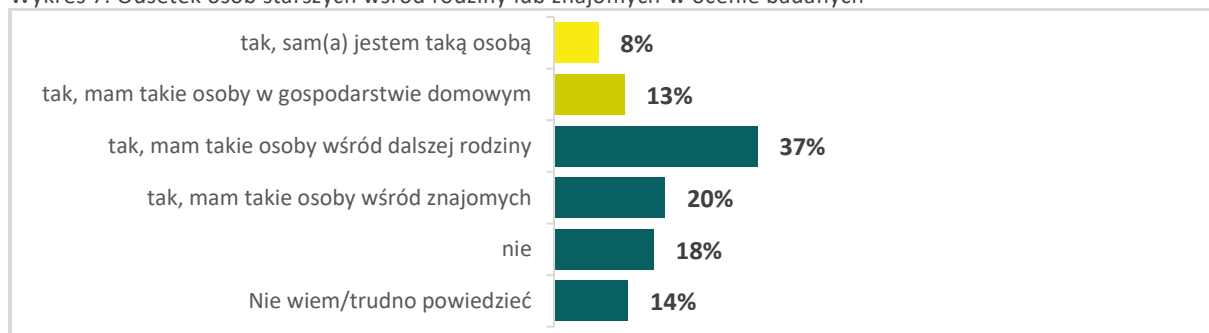
Ankietowani biorący udział w badaniu wyrazili opinię, że są raczej zadowoleni (50% badanych) oraz bardzo zadowoleni (20% badanych) z zamieszkiwania na terenie gminy Żyrardów.

II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów

1. Usługi społeczne dla osób starszych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Żyrardów o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób starszych.

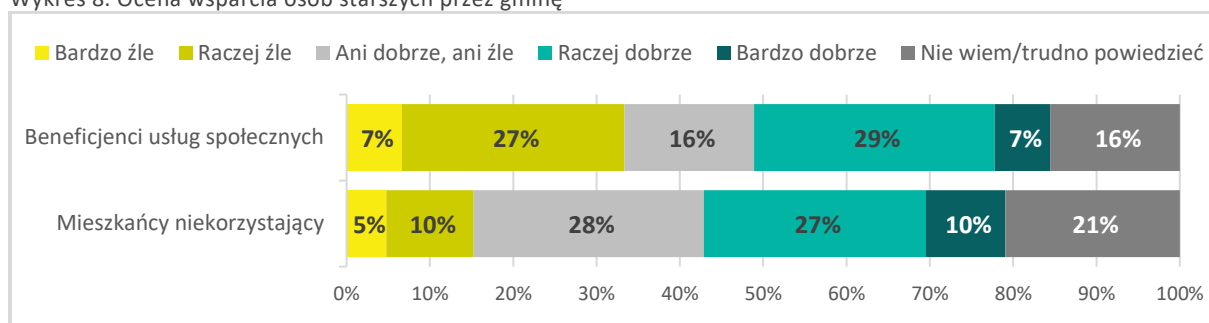
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Żyrardów 8% stanowiły osoby starsze, dodatkowo 13% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 37% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny a 20% wśród znajomych.

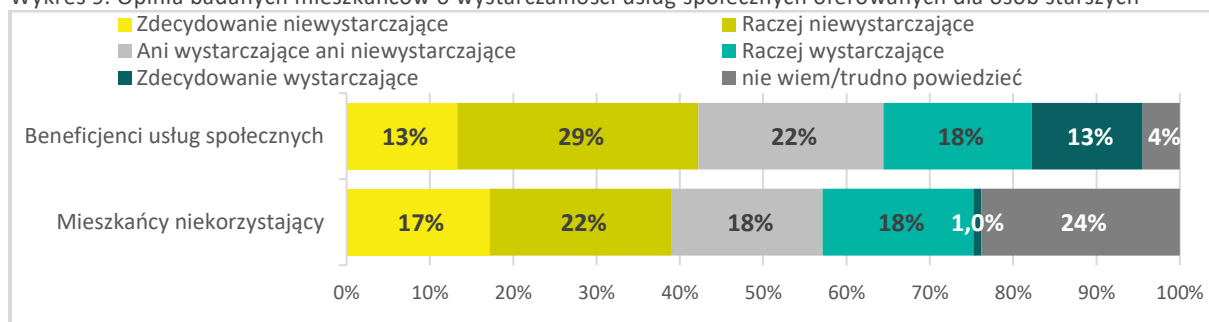
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Żyrardów dobrze wspiera osoby starsze (36% beneficjenci usług społecznych, 37% niekorzystający z nich).

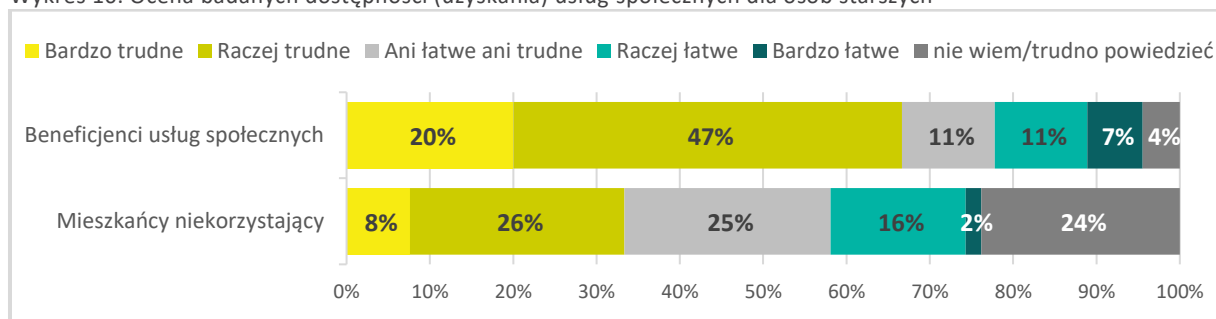
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o tym czy usługi oferowane przez gminę Żyrardów osobom starszym są wystarczające jest zbieżna. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi są niewystarczające (42% ankietowanych) niż są wystarczające (31% ankietowanych). Podobnie mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia przyznają, że ww. usługi są niewystarczające (39% wskazań do 19% wskazań, że usługi są wystarczające).

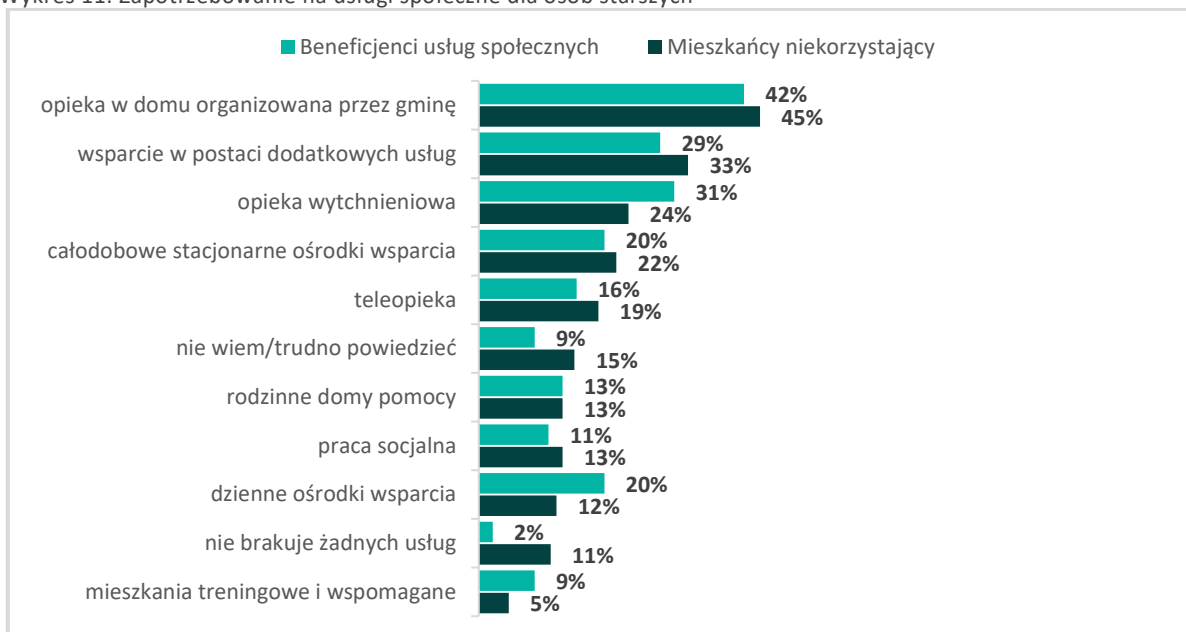
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Żyrardów jest trudne (67% beneficjenci usług społecznych, 34% niekorzystający z nich).

Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych

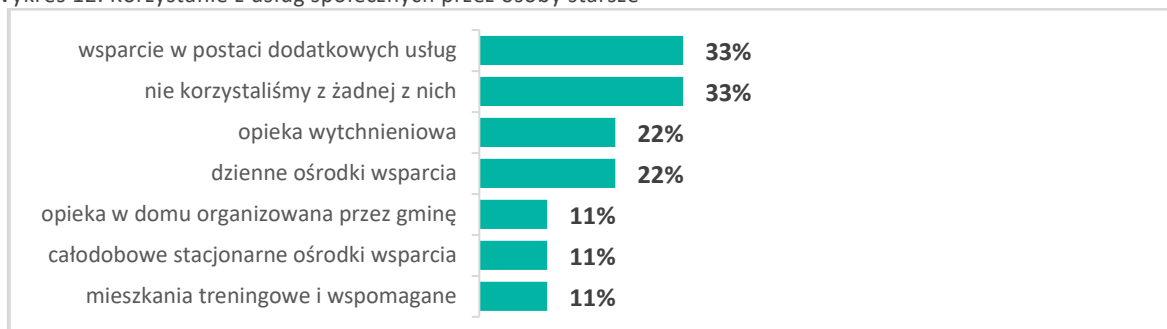

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Żyrardów najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze

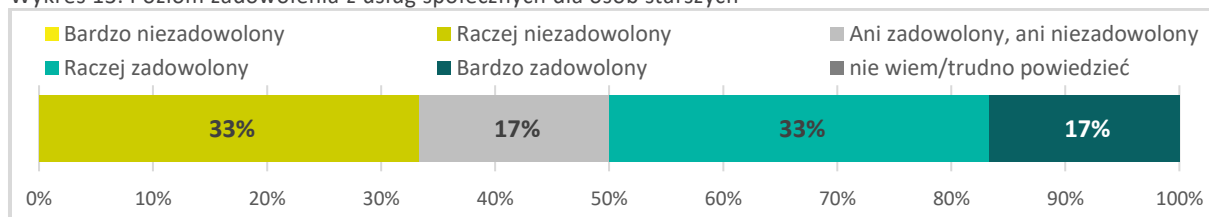
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminie Żyrardów z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)

- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dziennych ośrodków wsparcia, dziennych domów pomocy.

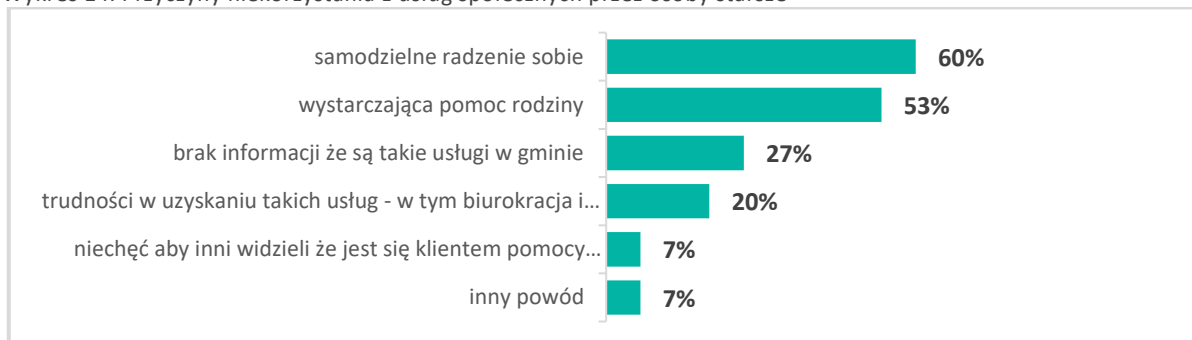
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Mieszkańcy gminy Żyrardów korzystający z usług społecznych są z nich zadowoleni (40% zadowolonych do 33% niezadowolonych).

Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby starsze, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie, że: radzą sobie samodzielnie (60% ankietowanych), wystarcza im pomoc rodziny (53% ankietowanych), brak jest informacji o takich usługach w gminie (27% ankietowanych).

Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

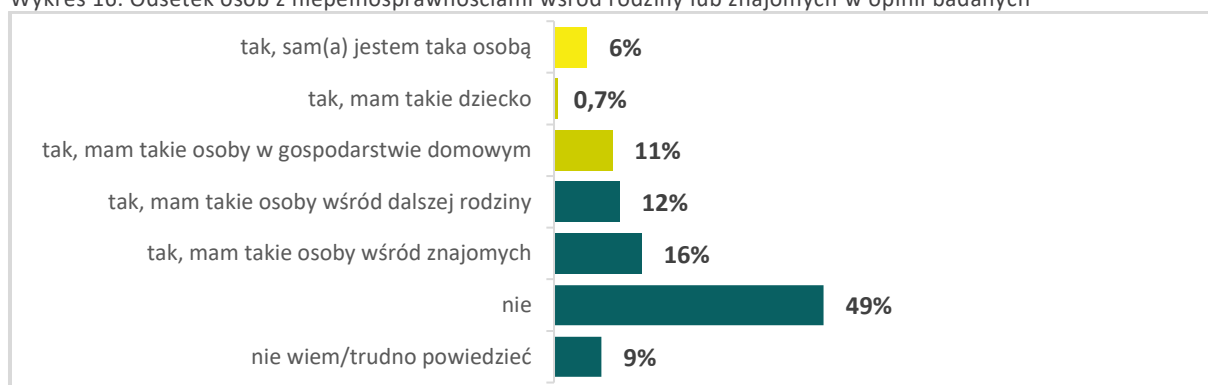
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dzienne ośrodki wsparcia; dzienne domy pomocy (pobyt jedynie w ciągu dnia).

2. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Żyrardów o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób z niepełnosprawnościami.

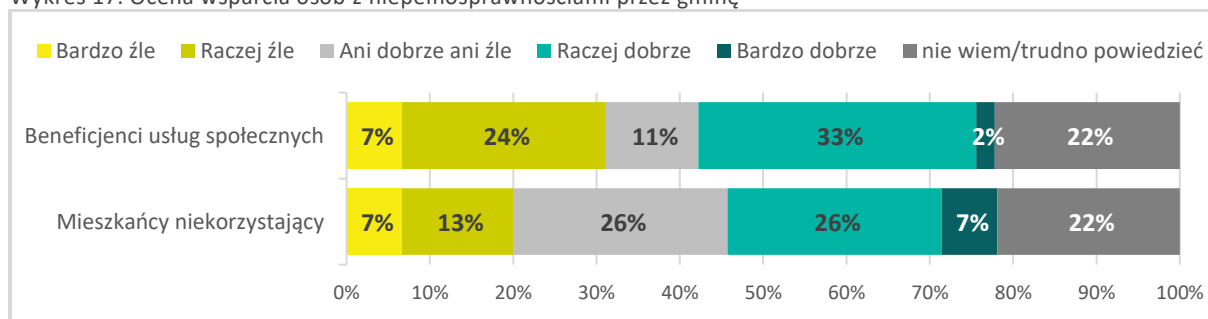
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Żyrardów 6% spośród nich stanowiły os. z niepełnosprawnościami. Dodatkowo niecały 1% przyznało, że jest rodzicem dziecka z niepełnosprawnością, 11% ankietowanych ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 16% badanych ma takie osoby wśród znajomych.

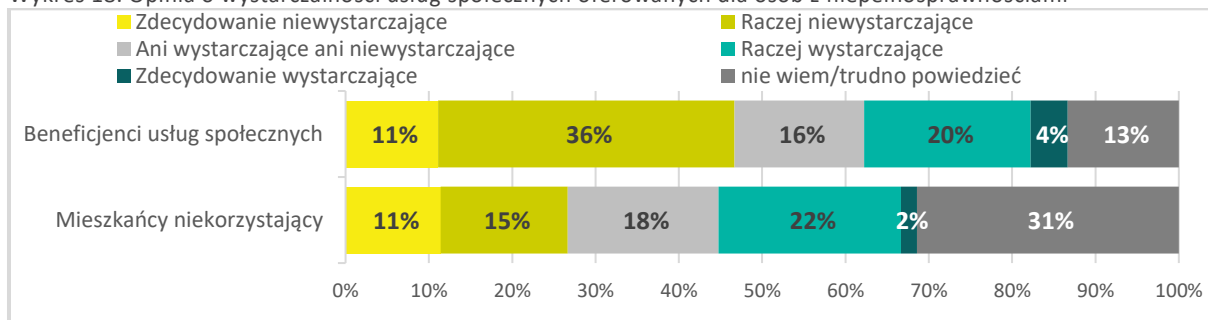
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Żyrardów dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (35% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

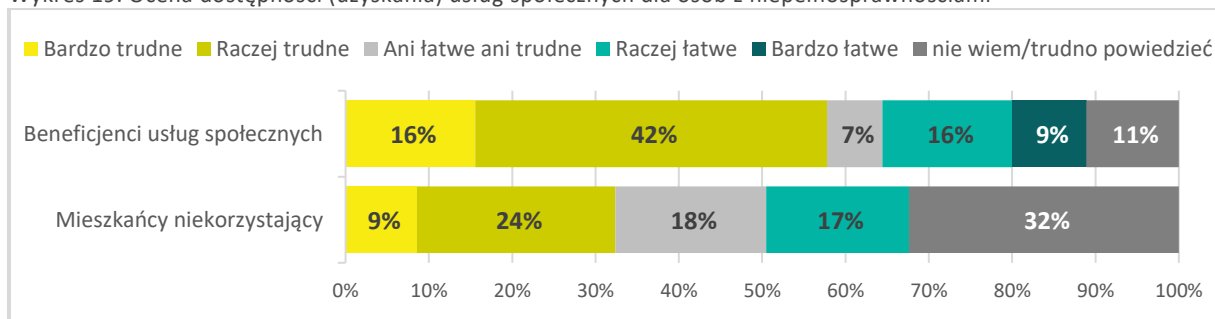
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminę Żyrardów dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (47% beneficjenci usług społecznych, 26% niekorzystający z nich).

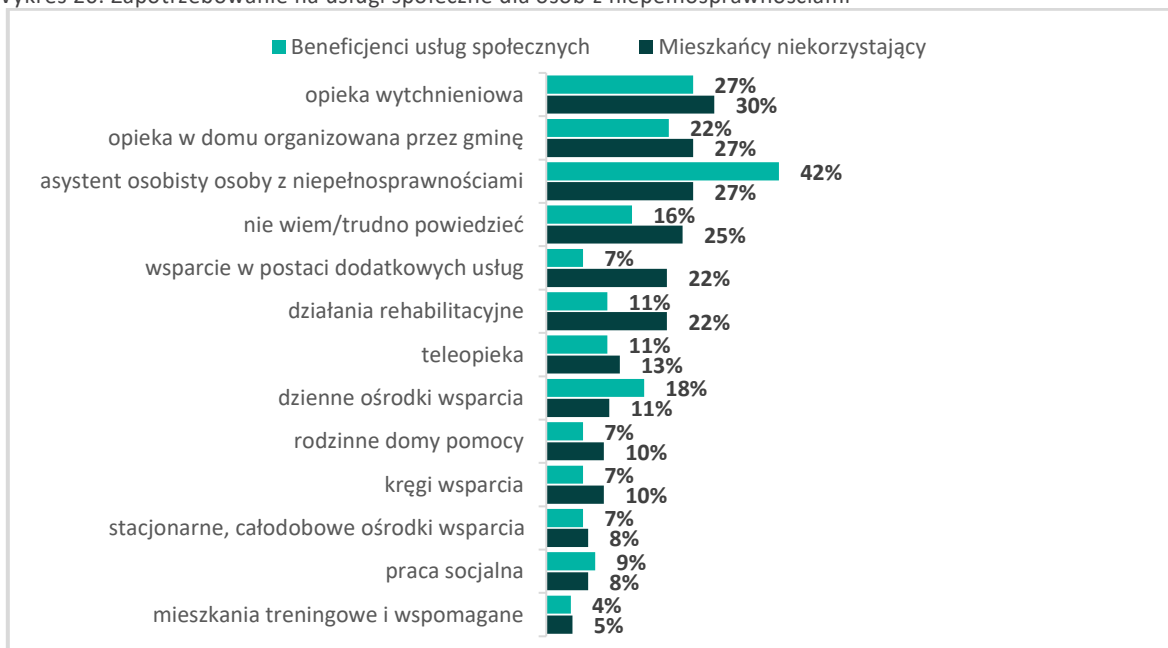
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Żyrardów jest trudne (58% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

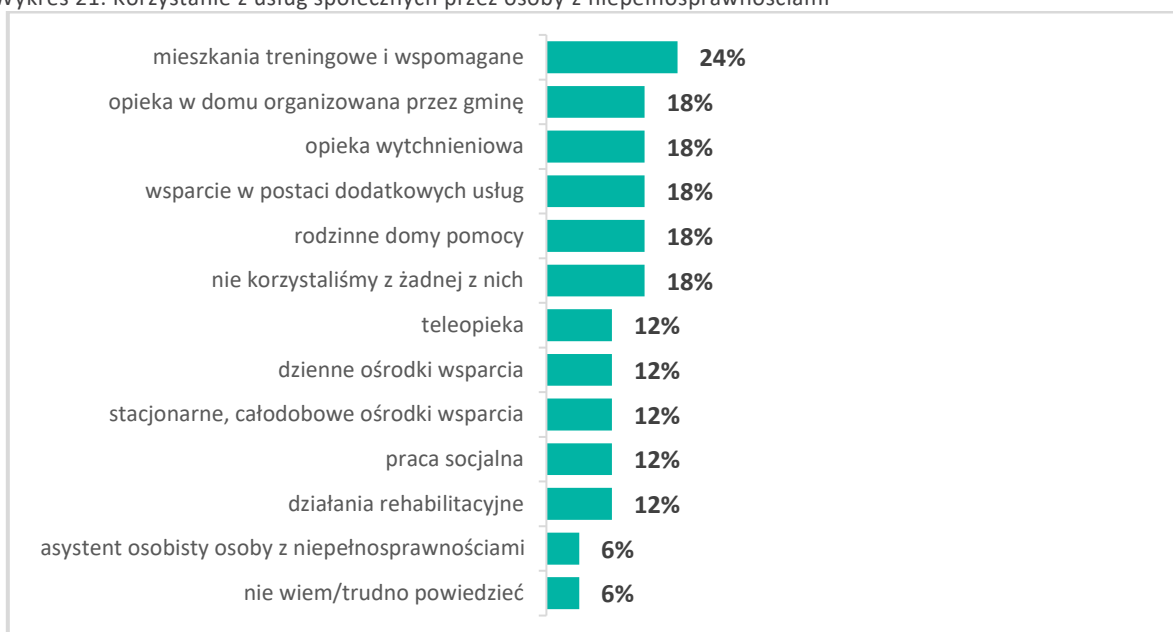

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Żyrardów najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- pomoc profesjonalisty w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami.

Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

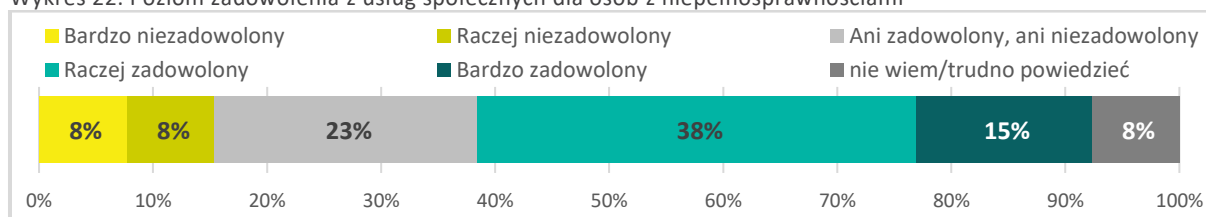

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystali z następujących usług:

- mieszkań treningowych i wspomaganych
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- wsparcia w postaci dodatkowych usług np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- rodzinnych domów pomocy.

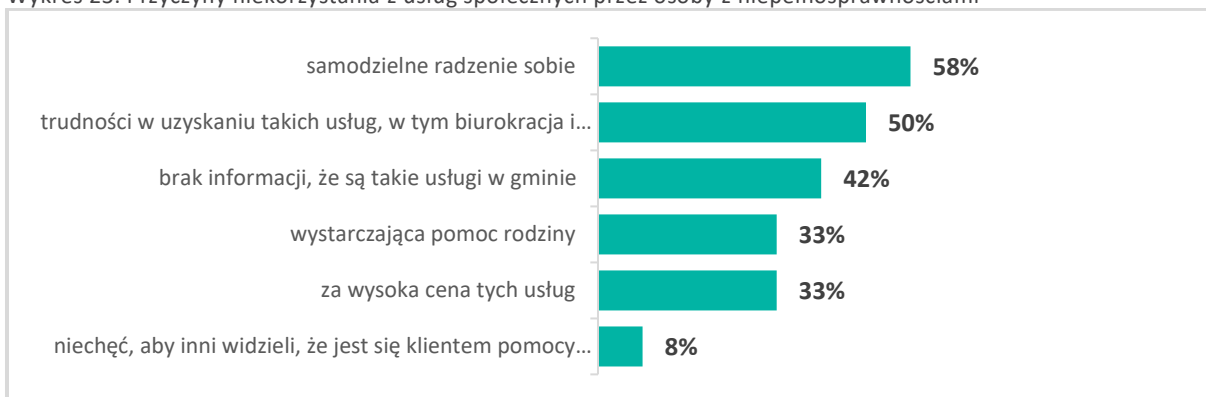
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani mieszkańcy gminy Żyrardów, korzystający z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami stwierdzili, że w większości jest z nich zadowolona (43% zadowolonych do 16% niezadowolonych).

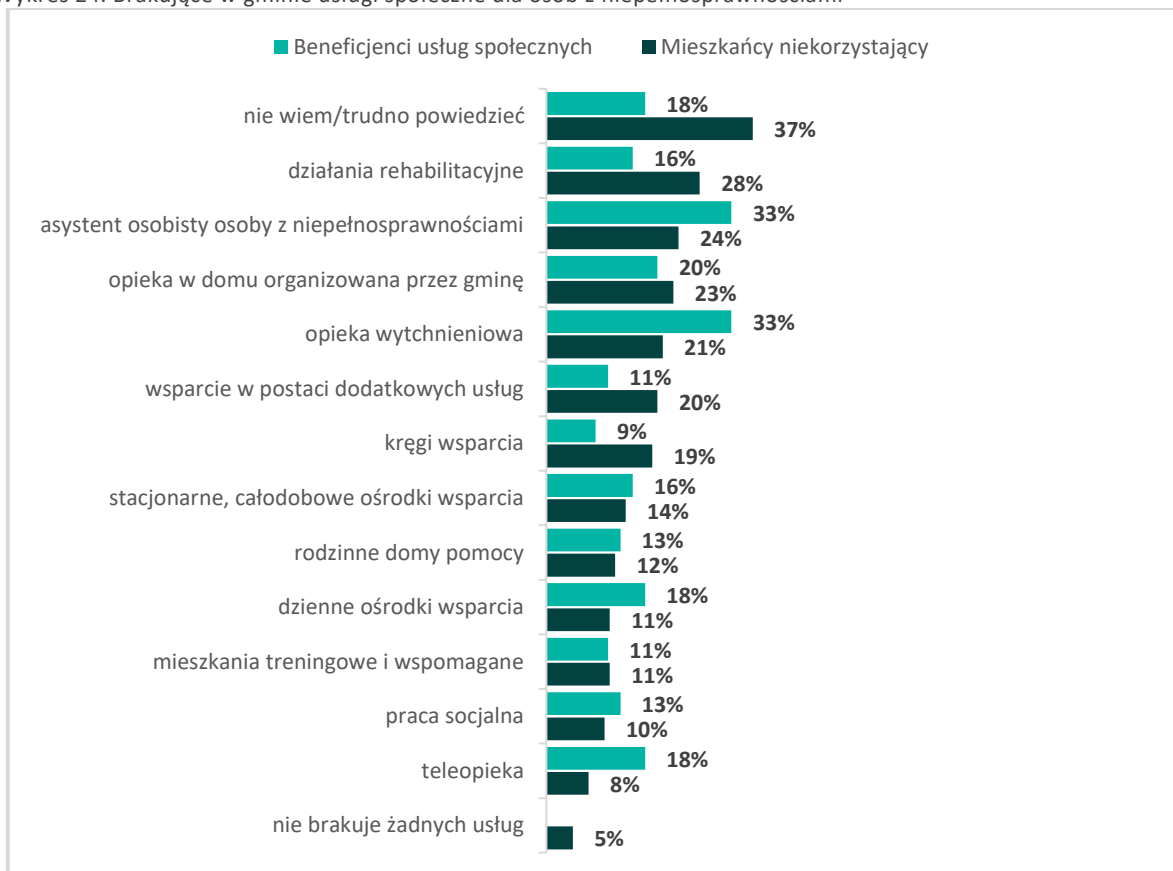
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z niepełnosprawnościami, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały na: radzenie sobie samodzielne (58% ankietowanych), trudności w uzyskaniu takich usług, w tym biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzję (50% ankietowanych) oraz brak informacji o świadczeniu takich usług w gminie (42% ankietowanych).

Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

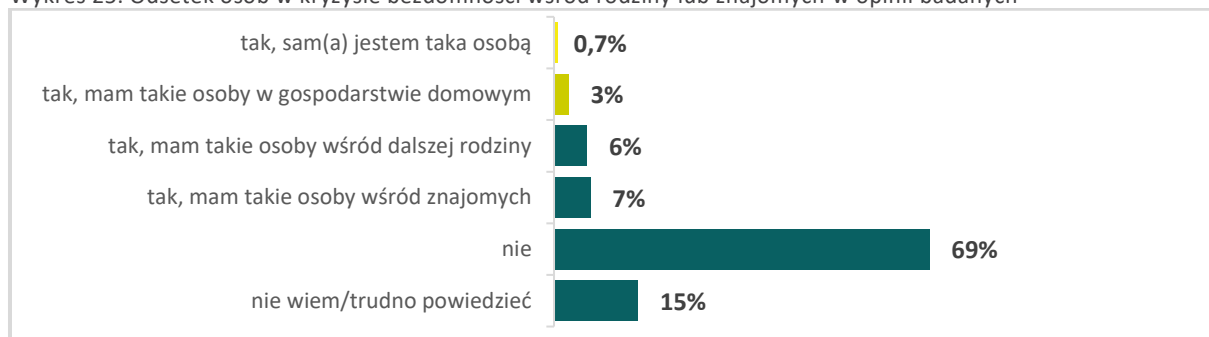
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- działania rehabilitacyjne
- pomoc profesjonalisty w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

3. Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Żyrardów o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie bezdomności.

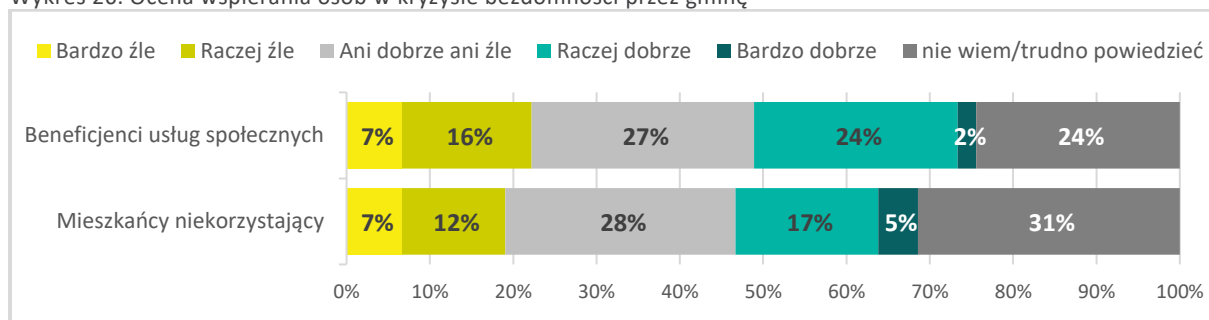
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Żyrardów niespełna 1% spośród nich stanowiły osoby w kryzysie bezdomności. Dodatkowo 3% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 6% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny, natomiast 7% wskazało na takie osoby wśród znajomych.

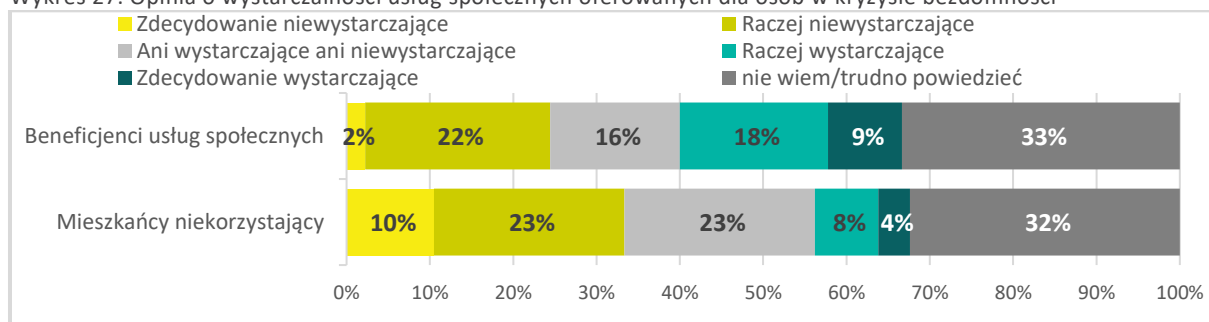
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Żyrardów dobrze wspiera osoby w kryzysie bezdomności (26% beneficjenci usług społecznych, 22% niekorzystający z nich).

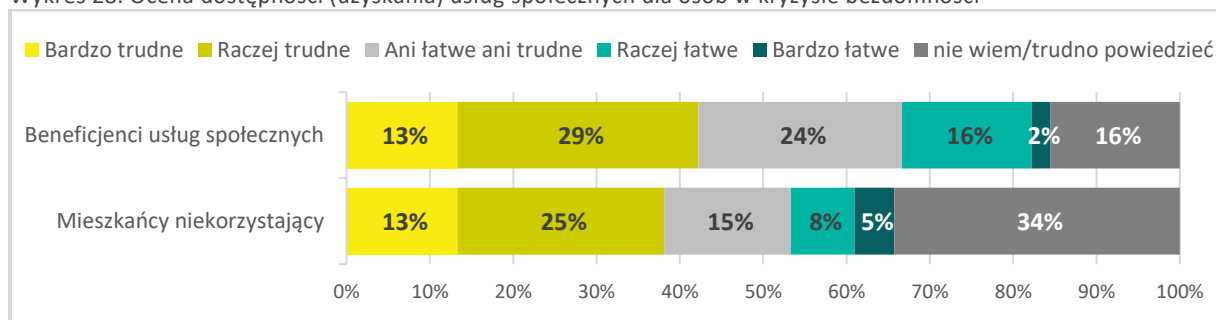
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinie ankietowanych na temat usług osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Żyrardów są podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że usługi są wystarczające (27% ankietowanych) niż są niewystarczające (24% ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (33% są niewystarczające, 12% są wystarczające).

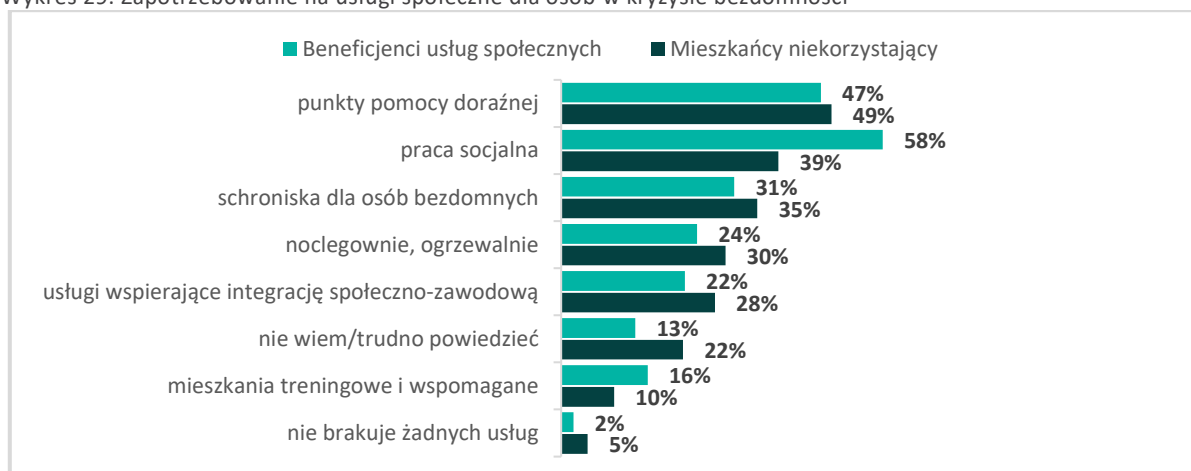
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Żyrardów jest trudne (42% beneficjenci usług społecznych, 38% niekorzystający z nich).

Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

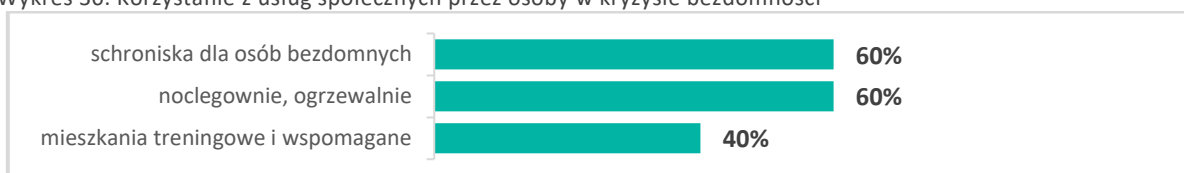

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Żyrardów najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- punkty pomocy doraźnej
- praca socjalna
- schroniska dla osób bezdomnych
- noclegownie; ogrzewalnie.

Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności

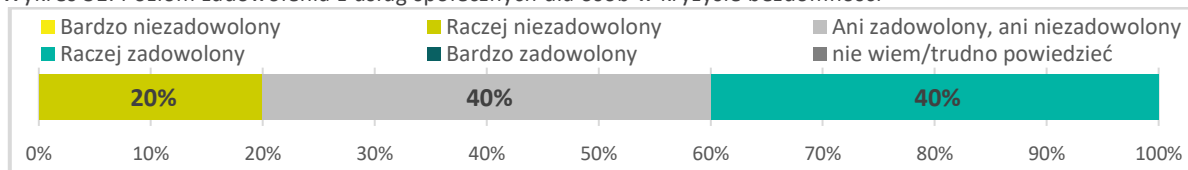

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Żyrardów w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- schroniska dla osób bezdomnych
- noclegowni, ogrzewalni
- mieszkań treningowych i wspomaganych.

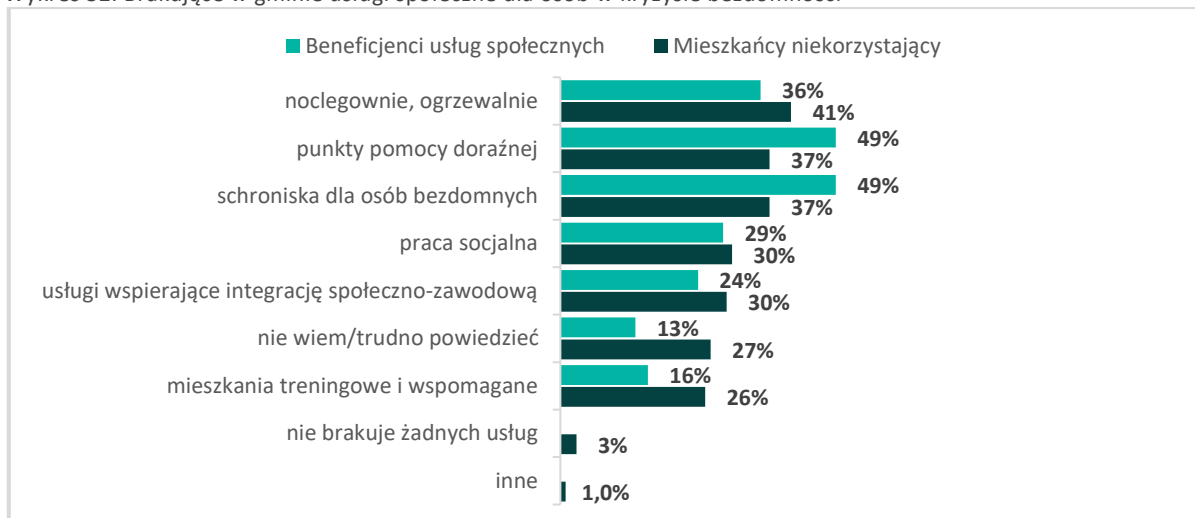
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności korzystające z usług społecznych wyraziły opinię, że są z nich zadowolone.

Wykres 32. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

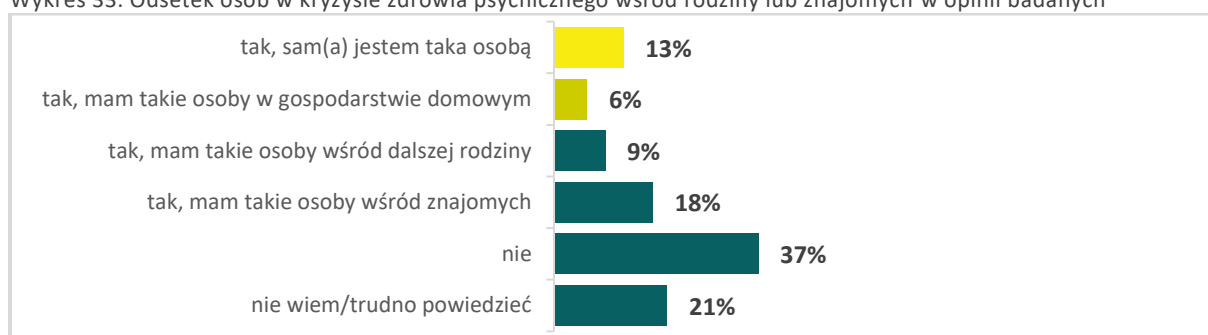
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy Żyrardów najbardziej brakuje następujących usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności:

- noclegownie, ogrzewalnie
- punkty pomocy doraźnej
- schroniska dla osób bezdomnych
- pracy socjalnej.

4. Usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Żyrardów o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

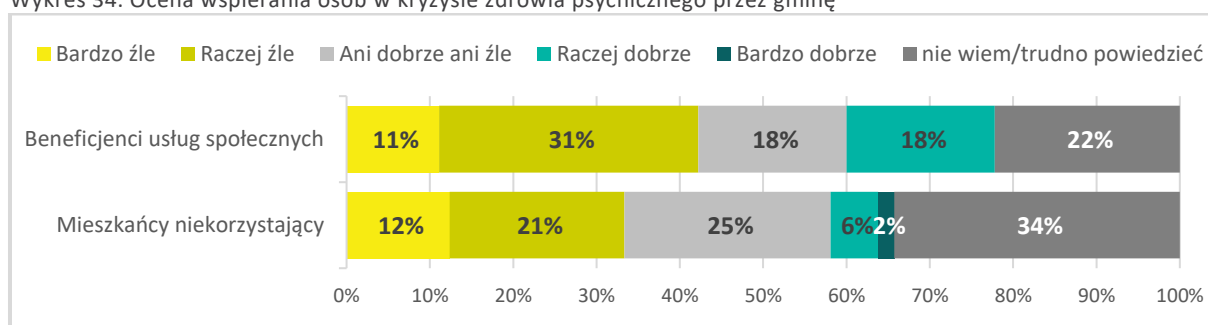
Wykres 33. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Żyrardów 13% stanowiły osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Dodatkowo 6% ankietowanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 9% uczestników badania przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 18% wśród znajomych.

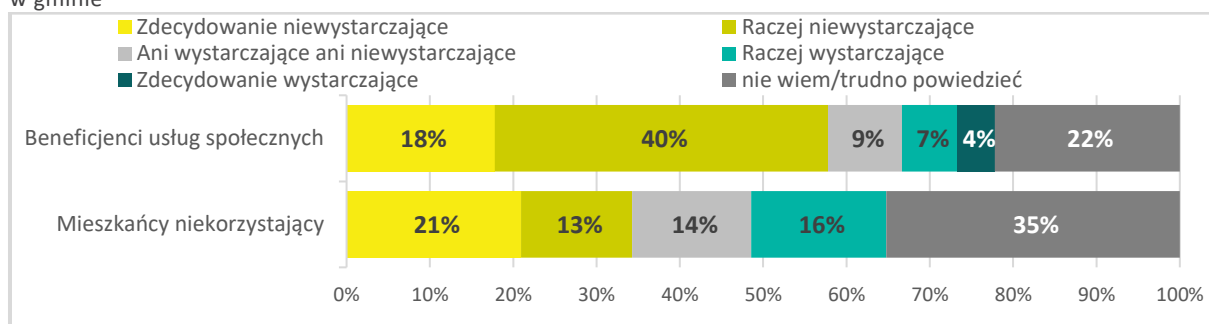
Wykres 34. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Żyrardów źle wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (42% beneficjenci usług społecznych, 33% niekorzystający z nich).

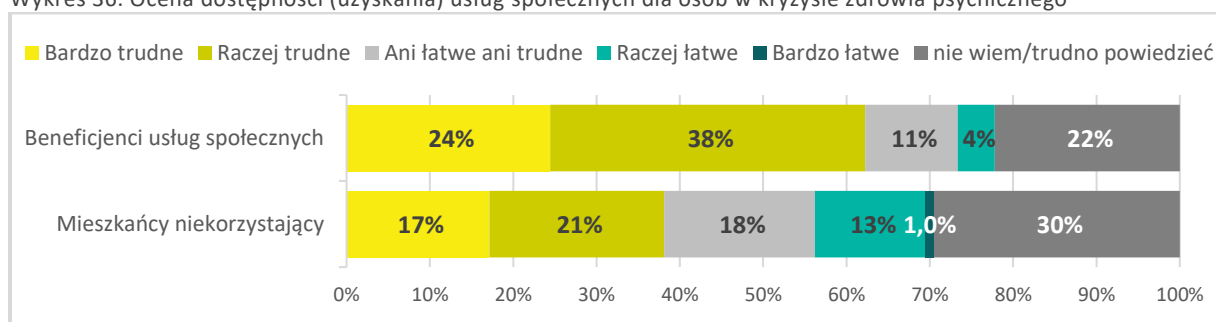
Wykres 35. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Żyrardów są niewystarczające (58% beneficjenci usług społecznych, 34% niekorzystający z nich).

Wykres 36. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Żyrardów jest trudne (62% beneficjenci usług społecznych, 38% niekorzystający z nich).

Wykres 37. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Żyrardów najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- **dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**
- **specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę**
- **stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia**
- **wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).**

Wykres 38. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

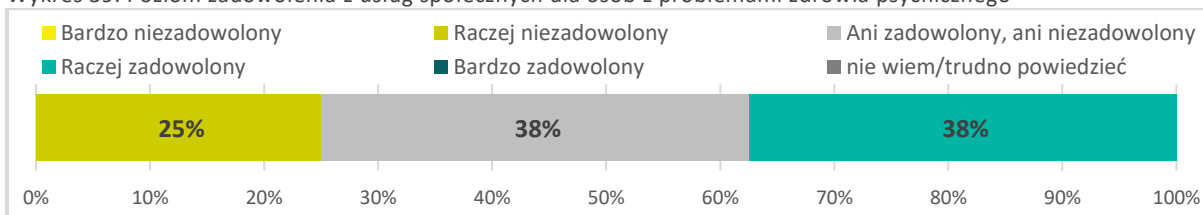

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Żyrardów w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- **dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**
- **stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia**
- **wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej).**

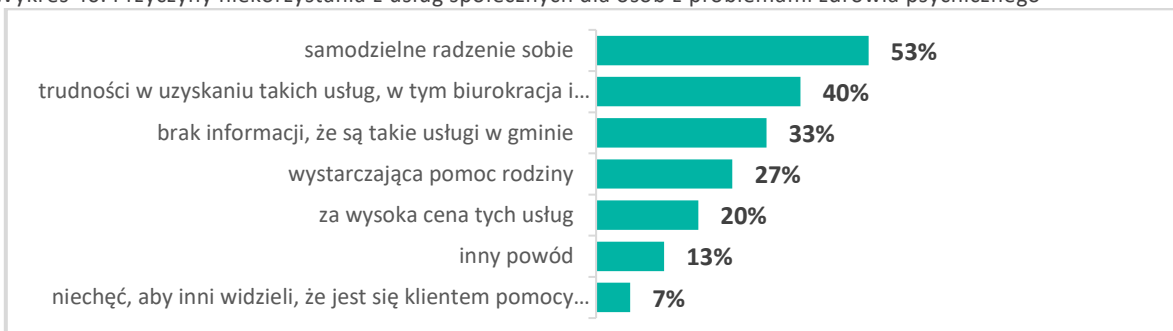
Wykres 39. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Żyrardów korzystających z usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego większość wyraziło zadowolenie z poziomu ich świadczenia (38% zadowolonych do 25% niezadowolonych).

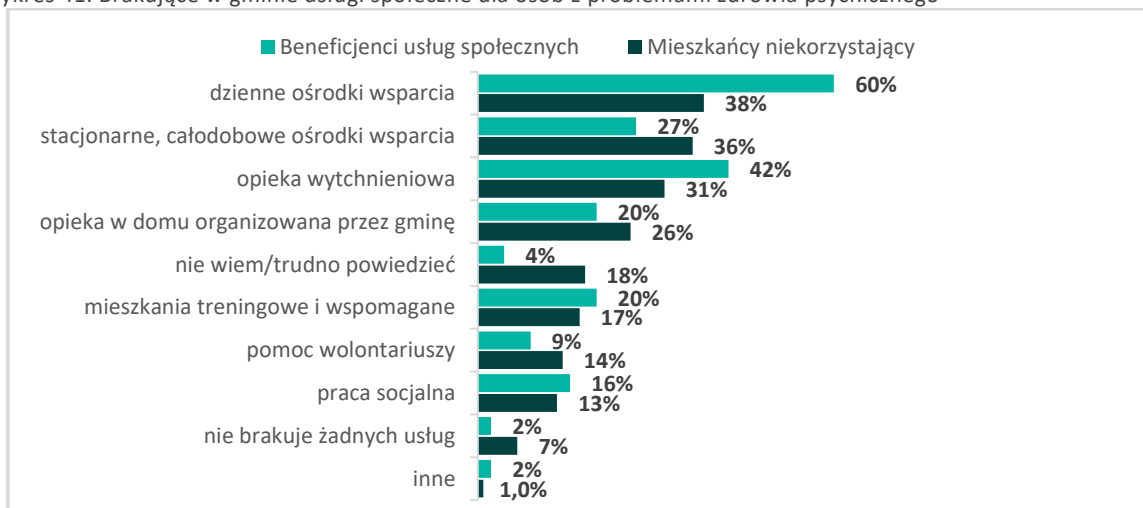
Wykres 40. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z problemami zdrowia psychicznego, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielne (53% ankietowanych), trudności w uzyskaniu takich usług, w tym biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (40% ankietowanych) oraz brak informacji, że są takie usługi w gminie (33% ankietowanych).

Wykres 41. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

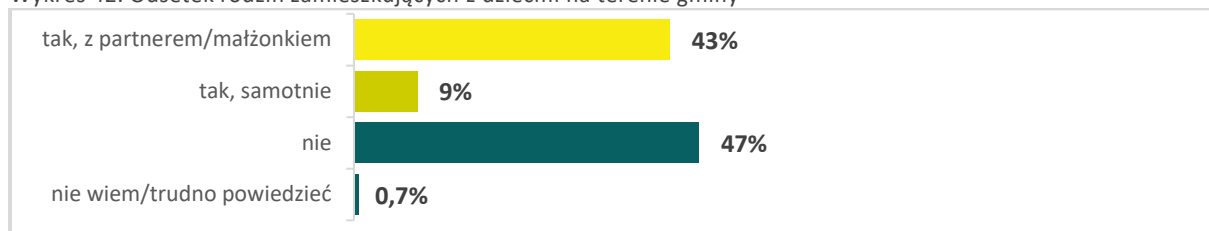
Zdaniem beneficjentów i pozostałych mieszkańców gminy Żyrardów najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę.

5. Usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Żyrardów o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla rodzin z dziećmi.

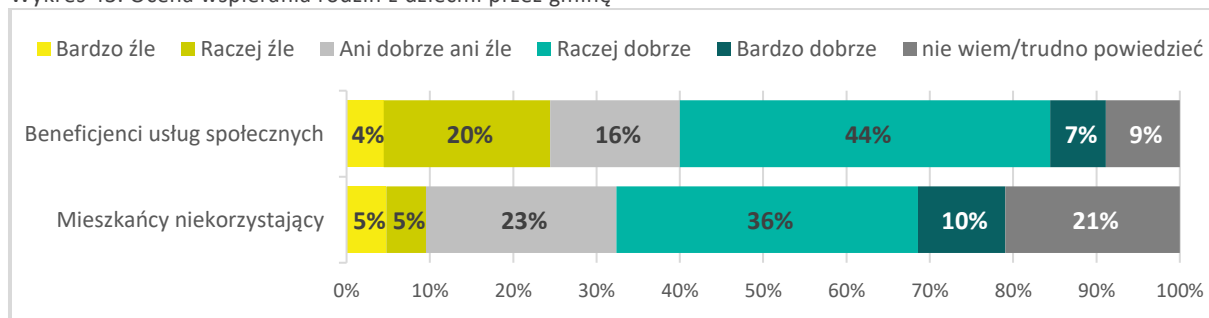
Wykres 42. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Żyrardów 43% ankietowanych stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo 9% uczestników badania przyznało, że mieszka samotnie z dziećmi, natomiast 47% nie posiada dzieci.

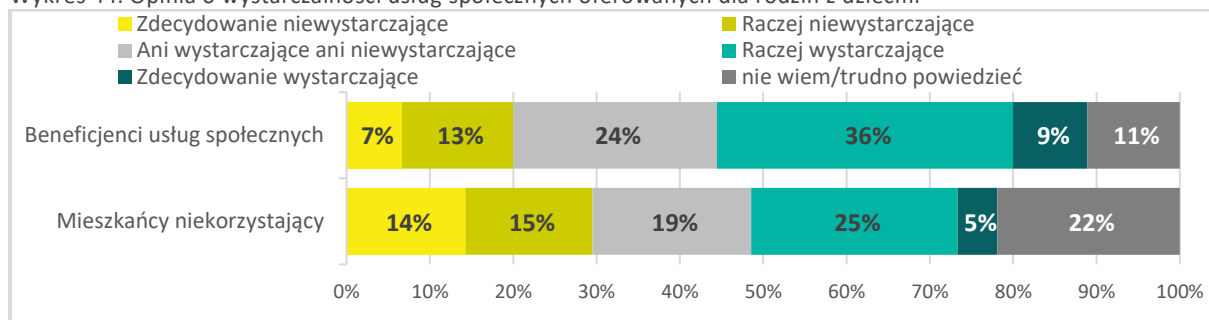
Wykres 43. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Żyrardów dobrze wspiera rodziny z dziećmi (51% beneficjenci usług społecznych, 46% niekorzystający z nich).

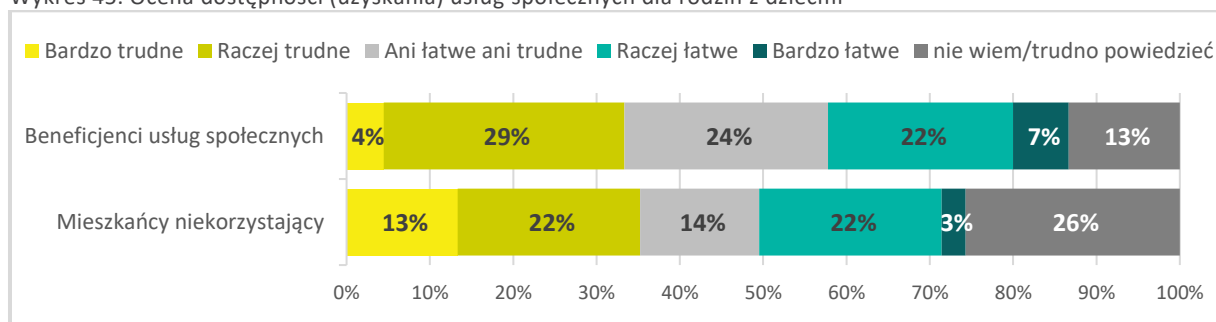
Wykres 44. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminę Żyrardów są wystarczające (45% beneficjenci usług społecznych, 30% niekorzystający z nich).

Wykres 45. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Żyrardów jest zbieżna. Zarówno beneficjenci usług społecznych jak i mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest trudne (33% beneficjenci usług społecznych i 35% mieszkańcy niekorzystający).

Wykres 46. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi

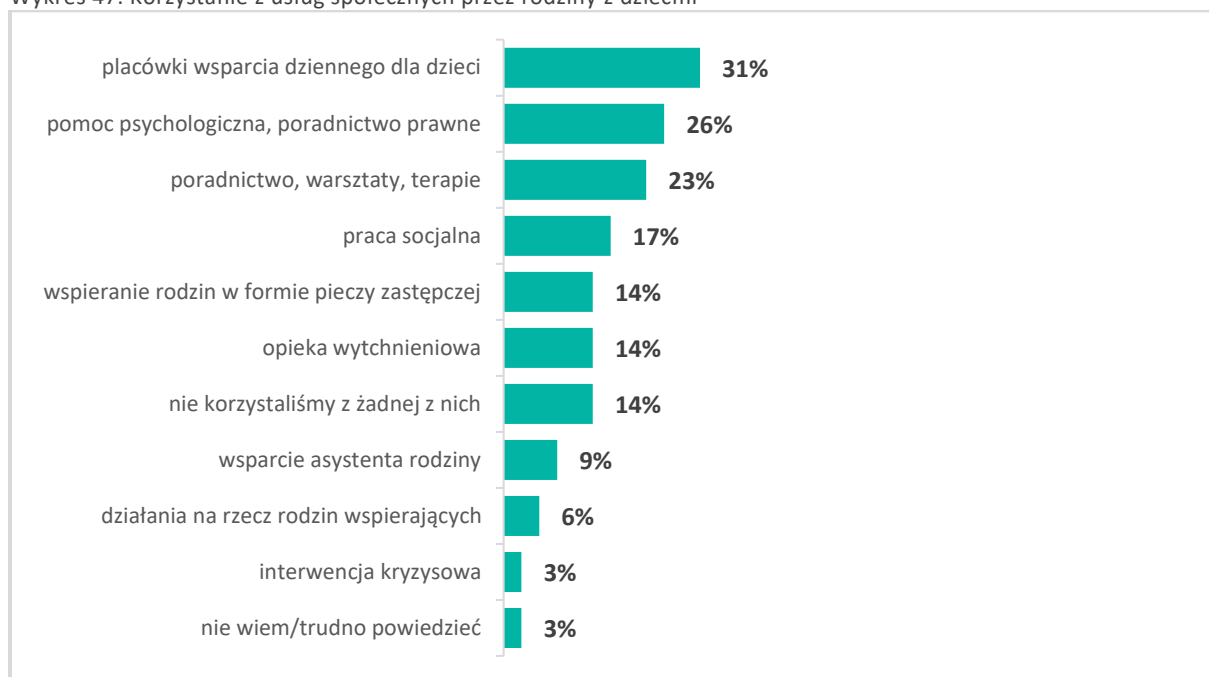

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Żyrardów najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- poradnictwo, warsztaty, terapie
- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne.

Wykres 47. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

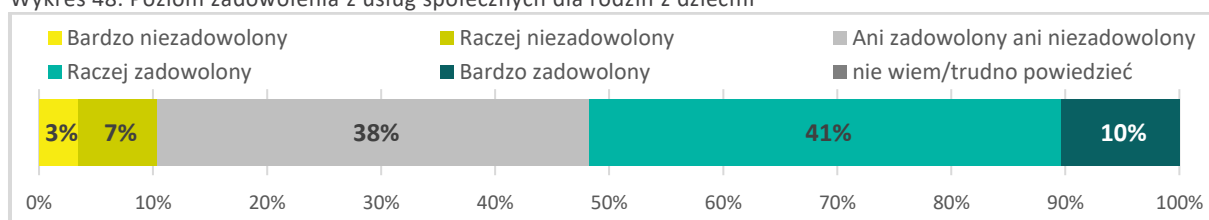

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gminy Żyrardów w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- placówek wsparcia dziennego dla dzieci
- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- poradnictwa, warsztatów, terapii
- pracy socjalnej.

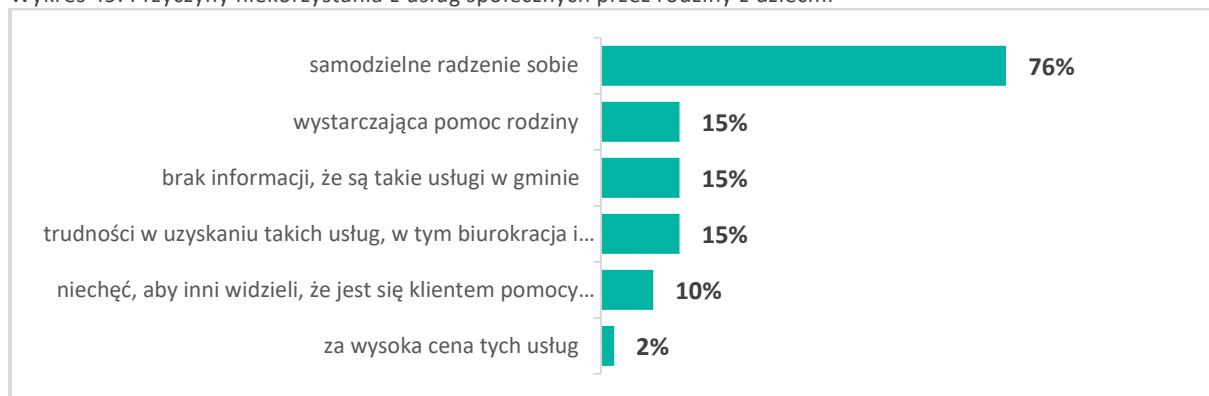
Wykres 48. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Żyrardów korzystających z usług społecznych dla rodzin z dziećmi większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (51% zadowolonych do 10% niezadowolonych).

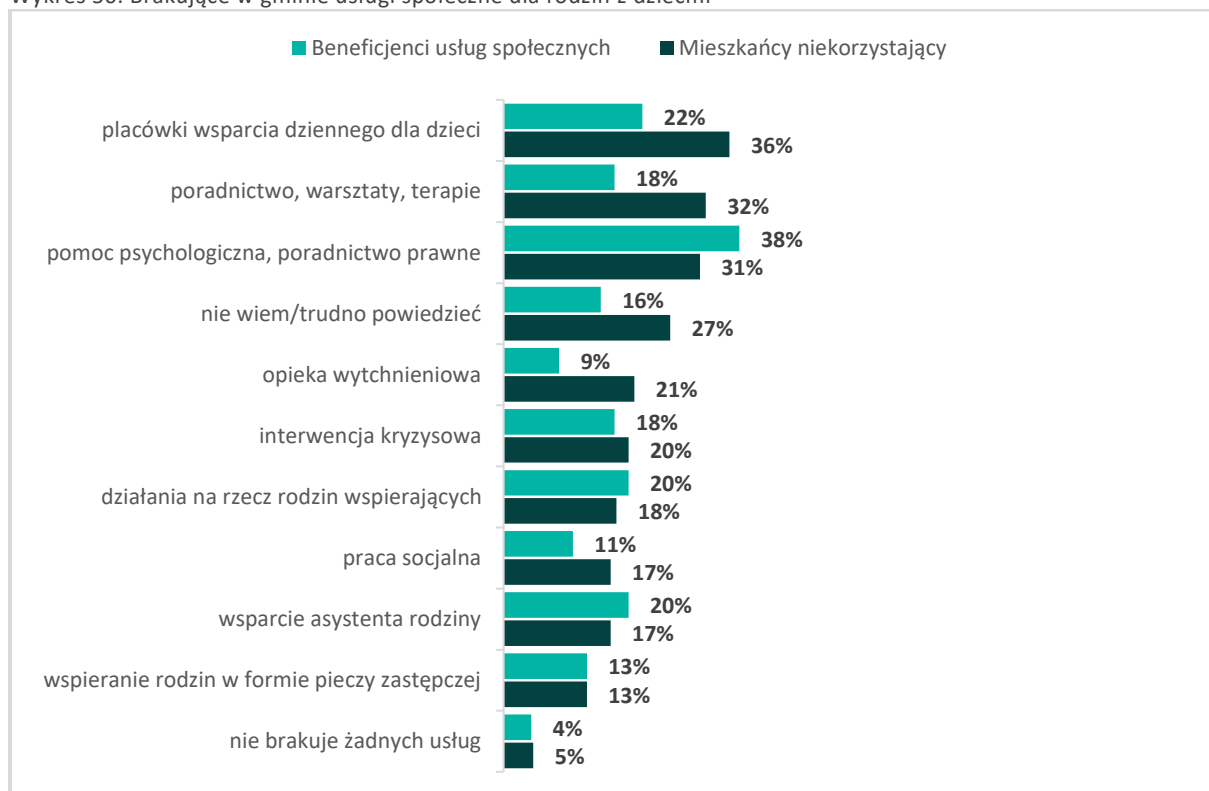
Wykres 49. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Rodziny z dziećmi, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielne z problemami (76% ankietowanych), wystarczającą pomoc rodziny, brak informacji, że są takie usługi w gminie oraz trudności w uzyskaniu takich usług, w tym biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (każda wskazana przez 15% badanych).

Wykres 50. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy Żyrardów najbardziej brakujące usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

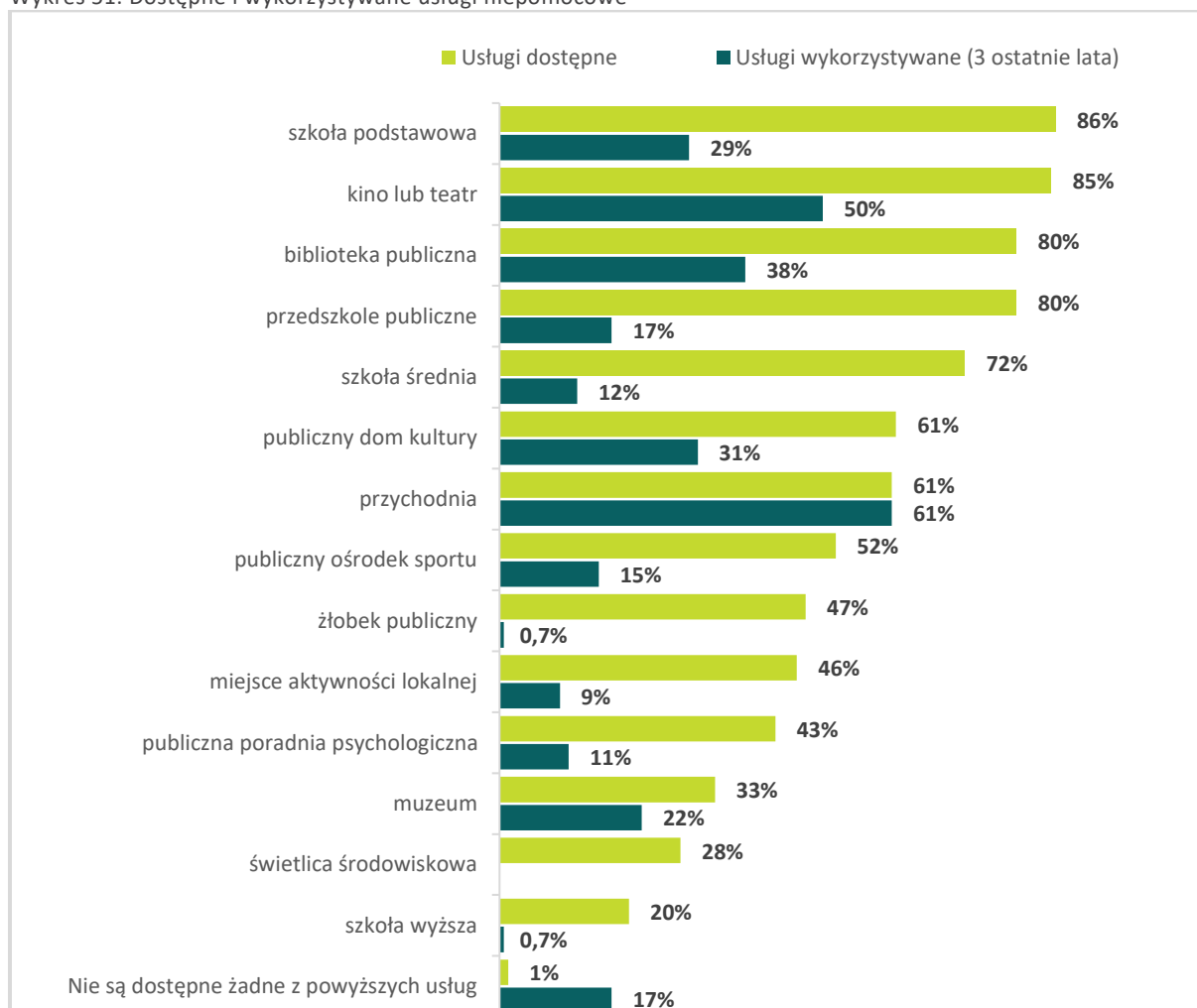
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- poradnictwo, warsztaty, terapie i inne działania podnoszące umiejętności i kompetencje rodziny

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne.

6. Usługi niepomocowe dostępne w gminie

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Żyrardów o realizowanych na jej terenie usługach niepomocowych.

Wykres 51. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców gminy Żyrardów na jej terenie są dostępne różne niepomocowe usługi społeczne. Najczęściej wskazywane to:

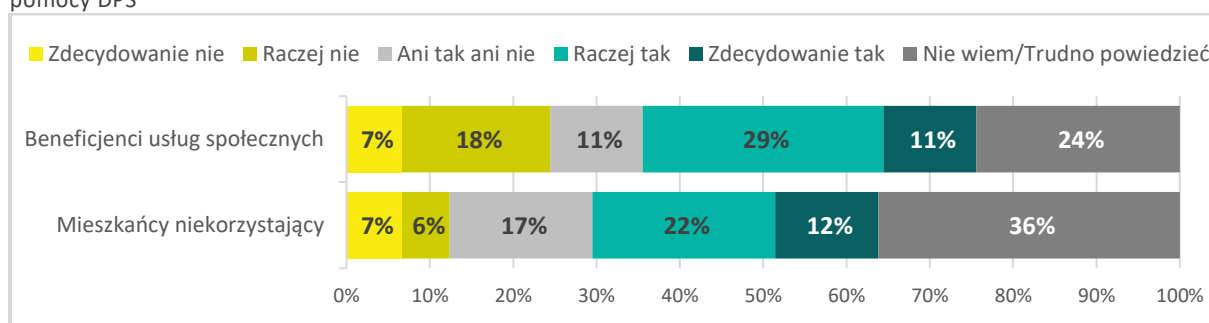
- szkoła podstawowa (86% ankietowanych)
- kino lub teatr (85% ankietowanych)
- biblioteka publiczna (80% ankietowanych)
- szkoła średnia (72% ankietowanych)
- publiczny dom kultury (61% ankietowanych)
- przychodnia (61% ankietowanych)
- publiczny ośrodek sportu (52% ankietowanych)
- żłobek publiczny (47% ankietowanych).

Natomiast najczęściej wykorzystywaną w ciągu ostatnich 3 lat usługą społeczną według respondentów jest przychodnia (61% badanych) oraz kino lub teatr (50% badanych).

7. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Żyrardów o potrzebie zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych.

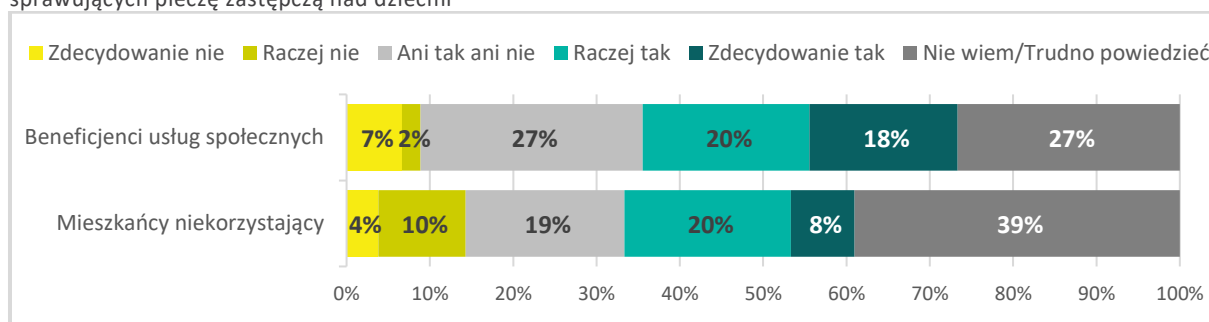
Wykres 52. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Żyrardów przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które potrzebują wsparcia w postaci umieszczenia ich w domu pomocy społecznej wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (40% beneficjenci usług społecznych, 34% niekorzystający z nich).

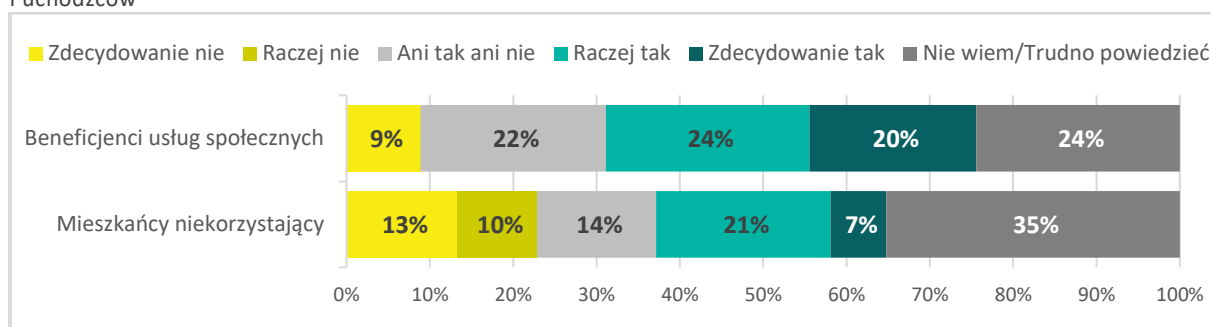
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Żyrardów przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (38% beneficjenci usług społecznych, 28% niekorzystający z nich).

Wykres 54. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Żyrardów w przypadku większego zaangażowania się instytucji powiatowych w usługi społeczne dla cudzoziemców i uchodźców opinie były podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że należy wzmocnić takie działania (44% wymagają wzmocnienia, 9% nie wymagają wzmocnienia), natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych znacznie częściej wskazywali, że nie należy wzmocniać takich działań (23% nie wymagają wzmocnienia, 28% wymagają wzmocnienia).

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE W GMINIE ŻYRARDÓW

I. Metodologia badania ankiетowego oraz charakterystyka grupy badawczej

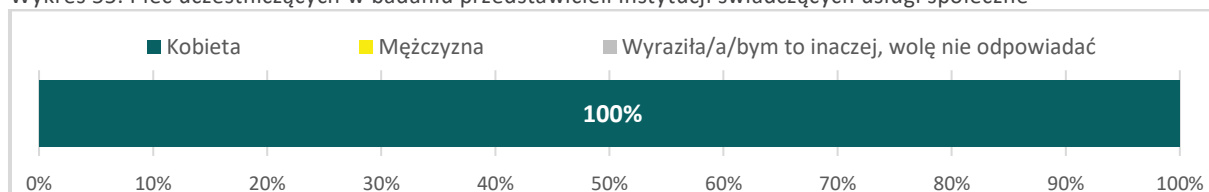
1. Metodologia badania

W ramach niniejszej diagnozy zostało również przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w październiku i listopadzie 2024 roku za pomocą kwestionariusza ankiетowego skierowanego do przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). W **gminie Żyrardów przeprowadzono 2 wywiady z przedstawicielami** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie przedstawicieli instytucji). Liczebność jest zbyt mała do wykonania analiz ilościowych ($n < 30$), dlatego dane mają charakter jakościowy.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, stanowiska, stażu pracy, podmiotu prowadzącego, nazwy instytucji. Grupa ta uczestniczyła w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w gminie Żyrardów.

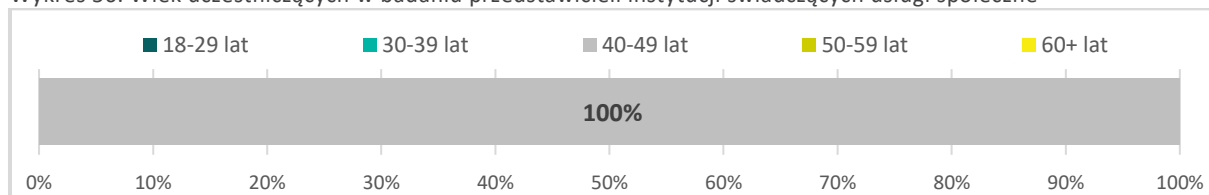
Wykres 55. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu dominującą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 100% badanych).

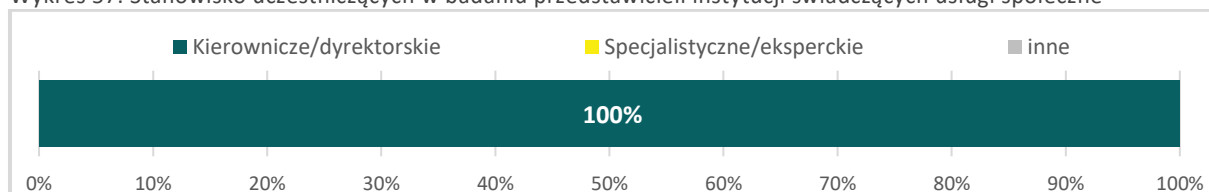
Wykres 56. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów reprezentowali oni tylko jedną grupę wiekową, przedział od 40 do 49 lat.

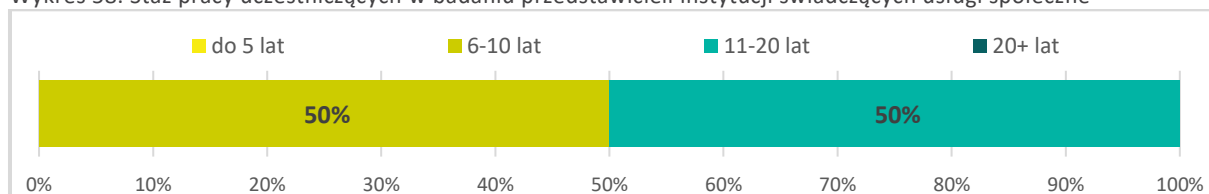
Wykres 57. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stanowiska respondentów reprezentowali oni tylko jedną grupę zawodową: kierownicy/dyrektorzy.

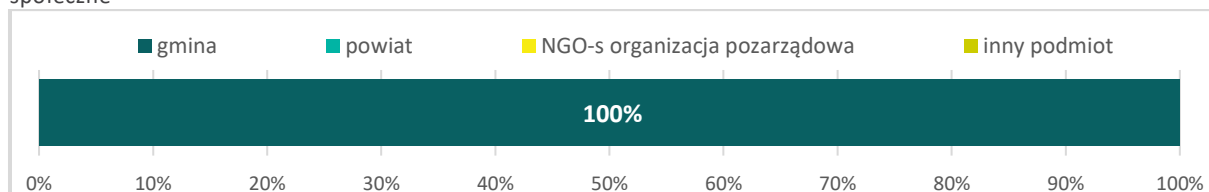
Wykres 58. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stażu pracy respondentów reprezentowali oni dwie grupy doświadczenia: przedział od 6 do 10 lat oraz od 11 do 20 lat.

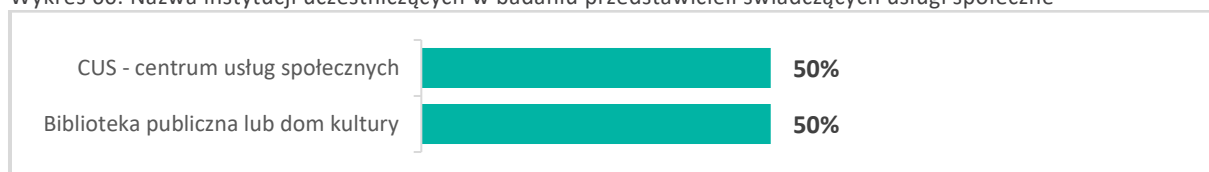
Wykres 59. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku podmiotu prowadzącego dla instytucji uczestniczących w badaniu został zidentyfikowany tylko jeden podmiot i była to gmina.

Wykres 60. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne

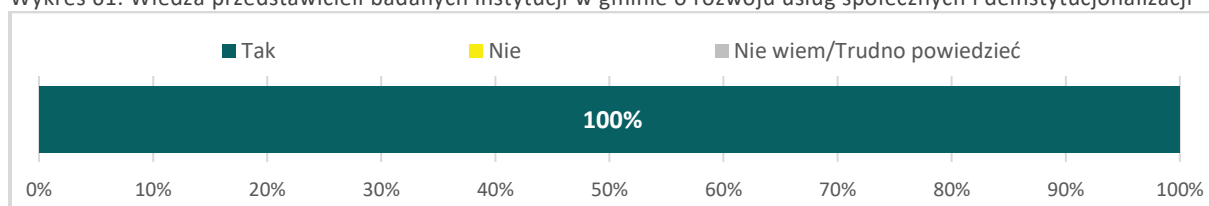
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku nazwy instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane dwa podmioty: CUS – centrum usług społecznych i biblioteka publiczna lub dom kultury.

II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne w zakresie ich podejścia do rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

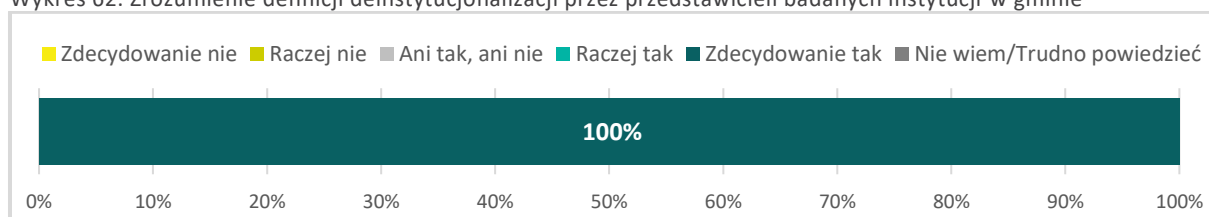
Wykres 61. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji w gminie mają wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określaną pojęciem deinstytucjonalizacji.

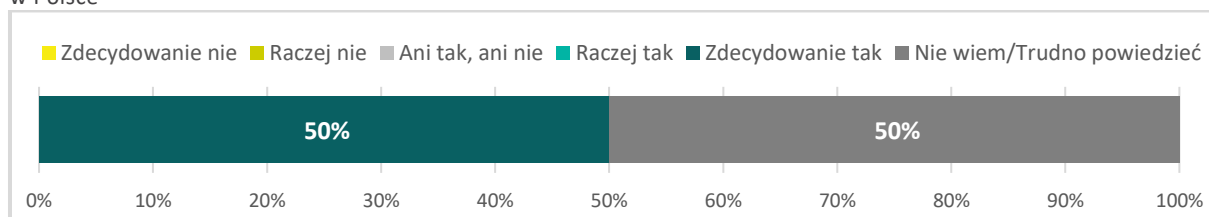
Wykres 62. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych to proces przechodzenia od organizowania wsparcia opartego na rozwiązaniach zakładowych, w których kluczową rolę odgrywają placówki całodobowe długookresowego pobytu, do organizowania wsparcia w sposób środowiskowy, z wykorzystaniem infrastruktury usług społecznych i innych zasobów społeczności lokalnych (M. Rymśa, 2022). Ta definicja jest zrozumiała dla wszystkich respondentów uczestniczących w badaniu.

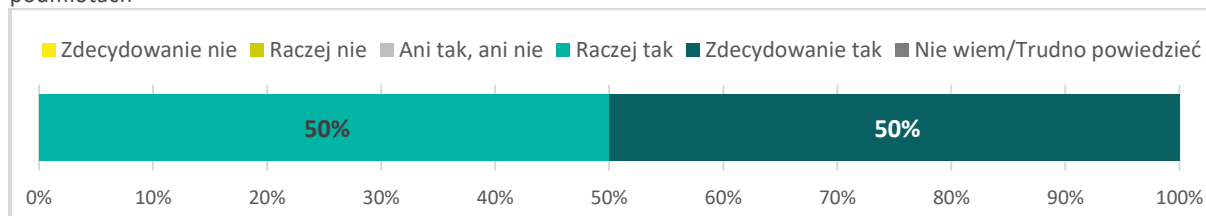
Wykres 63. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Połowa przedstawicieli badanych instytucji podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

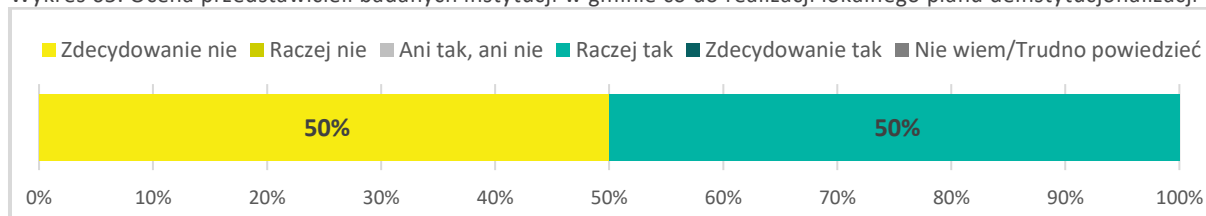
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele instytucji przyznają, że ich podopieczni i personel wyraża potrzebę rozwoju środowiskowych usług społecznych w tych podmiotach.

Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W jednej z badanych instytucji zlokalizowanych w gminie Żyrardów w opinii jej przedstawiciela jest realizowany lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych.

III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne dla poszczególnych grup beneficjentów, a także problemy w rozwoju i gotowości podmiotów do rozwoju tych usług.

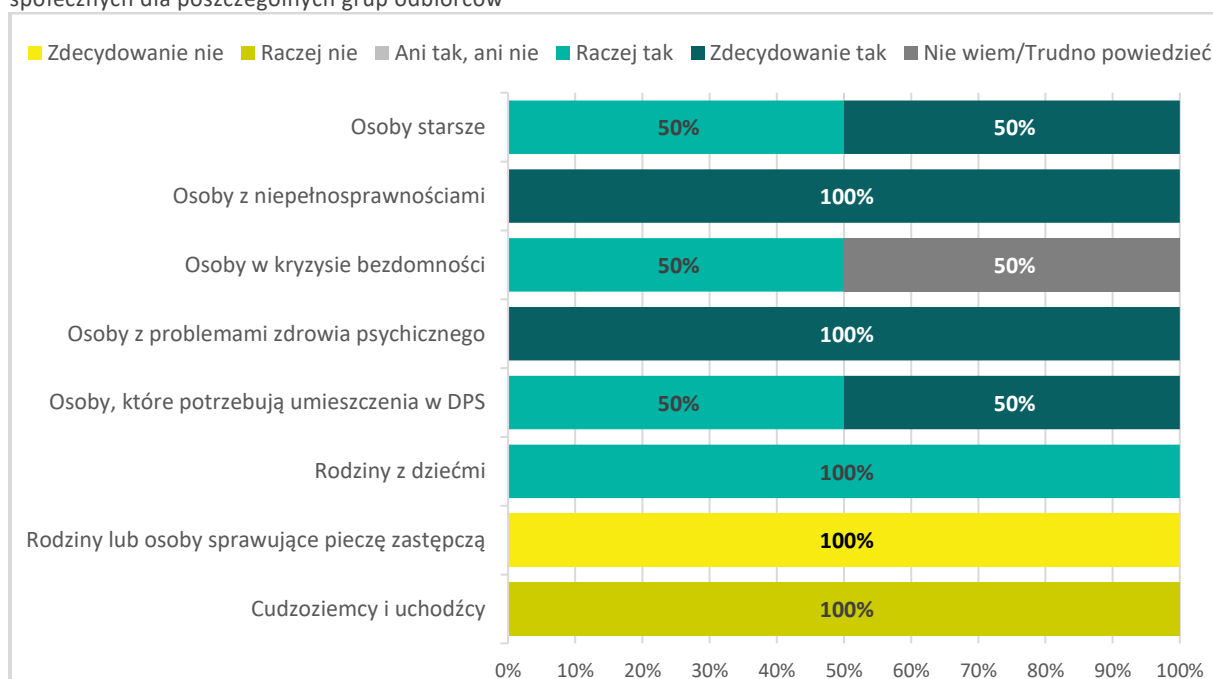
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje świadczą usługi społeczne głównie dla następujących grup: osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie bezdomności, osób, które potrzebują umieszczenia w DPS oraz rodzin z dziećmi.

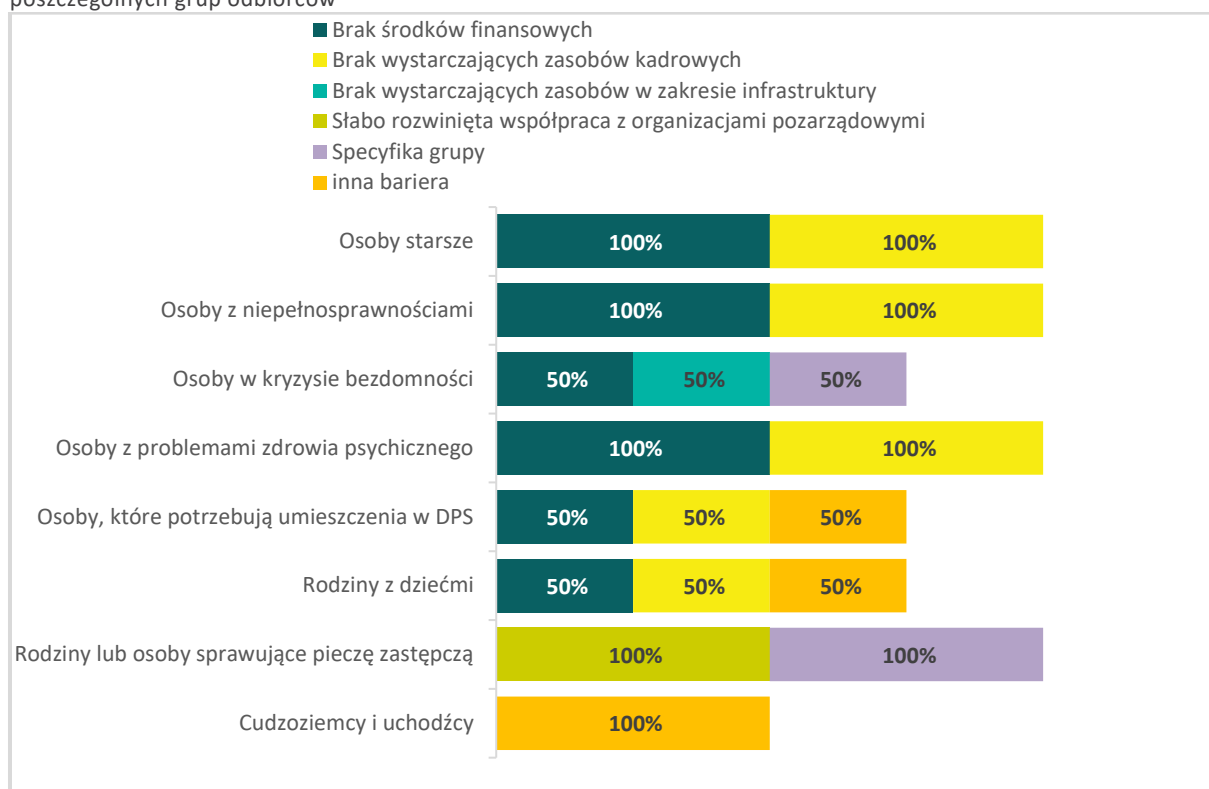
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie zdrowia psychicznego, rodzin z dziećmi, osób starszych oraz osób, które potrzebują umieszczenia w DPS.

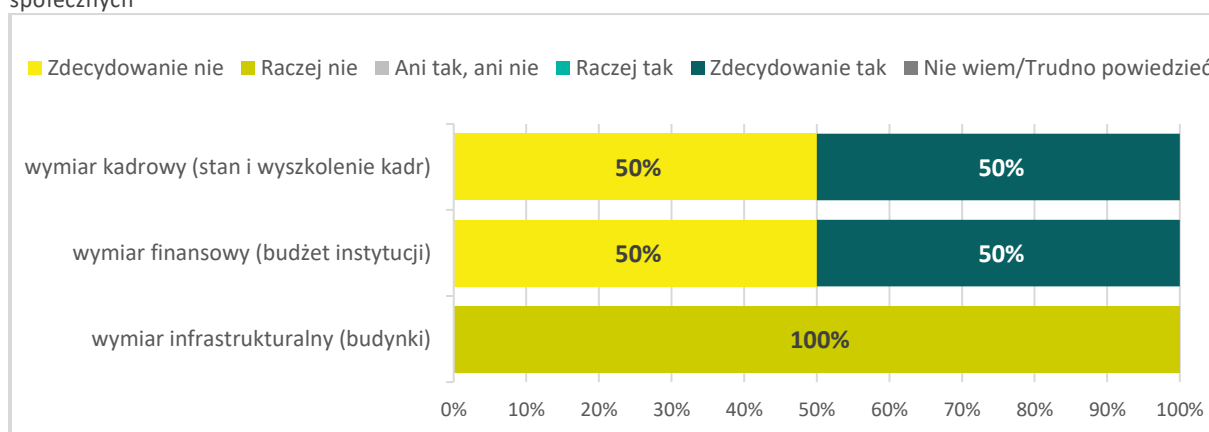
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Żyrdów to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych oraz specyfika grupy (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Wykres 69. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Połowa instytucji zgłasza umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

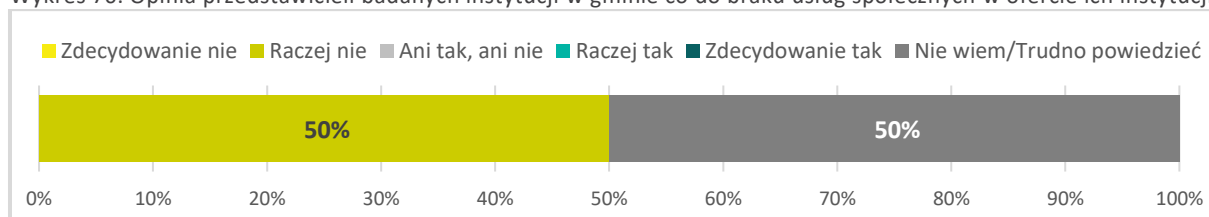
- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – połowa wskazuje, że są zdecydowanie niegotowe, połowa, że zdecydowanie gotowe

- wymiar finansowy (budżet instytucji) – połowa wskazuje, że są zdecydowanie niegotowe, połowa, że zdecydowanie gotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – zdecydowanie niegotowe.

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

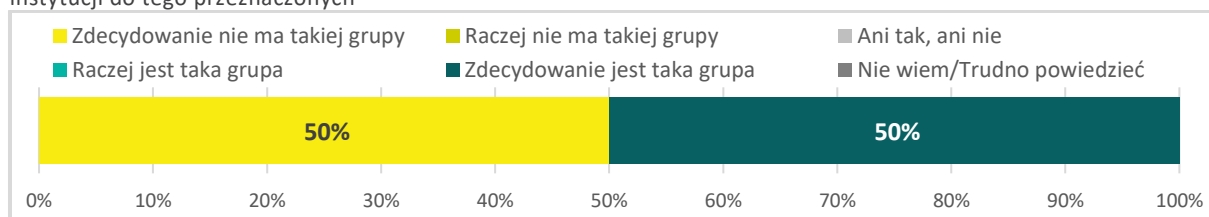
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden na dwóch przedstawicieli badanych instytucji uważa, że w ich katalogu usług nie brakuje dodatkowych usług społecznych, które mogłyby lepiej odpowiadać na potrzeby beneficjentów.

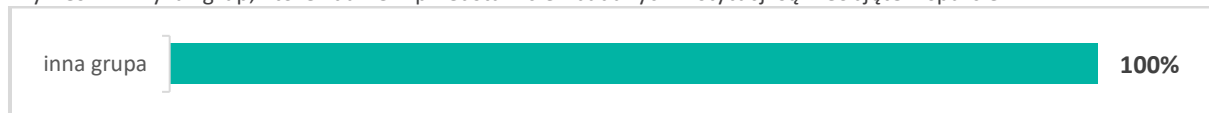
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pracownicy jednej z dwóch przebadanych instytucji nie wskazują, że jakaś grupa społeczna nie jest objęta wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

Wykres 72. Wykaz grup, które zdaniem przedstawicieli badanych instytucji są nieobjęte wsparciem

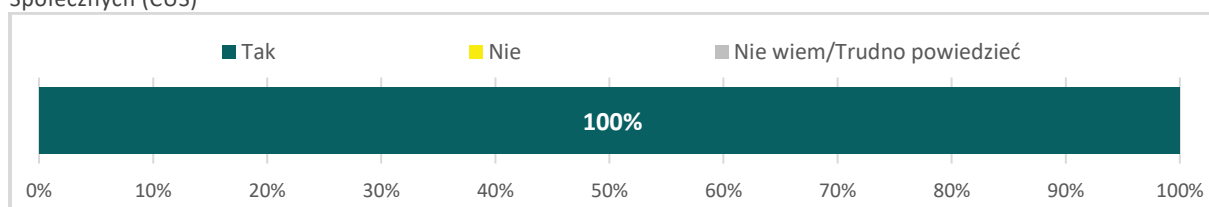
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele badanych instytucji nie wskazali konkretnych grup, które ich zdaniem nie są objęte wsparciem.

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS) na terenie gminy Żyrardów.

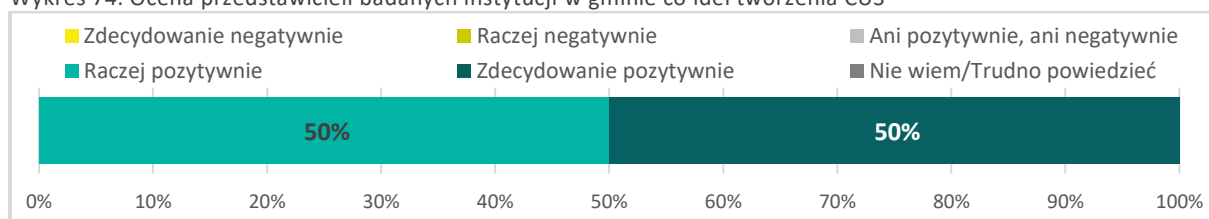
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele badanych instytucji w gminie Żyrardów słyszeli o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych.

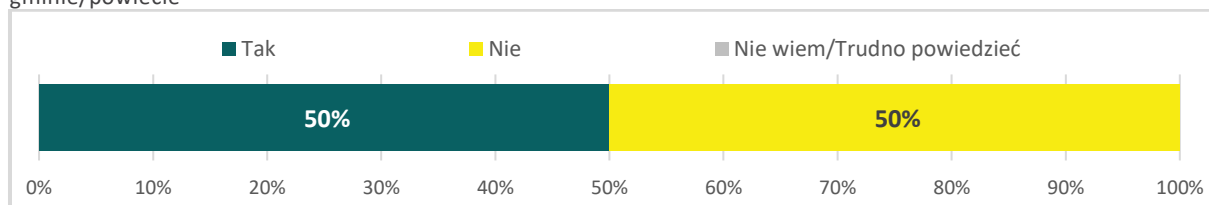
Wykres 74. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna gminy utworzona dla jednej lub co najmniej dwóch gmin w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, zgodnie z Art. 9. ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych. Przedstawiciele badanych instytucji pozytywnie oceniają ideę tworzenia Centrum Usług Społecznych w gminie Żyrardów.

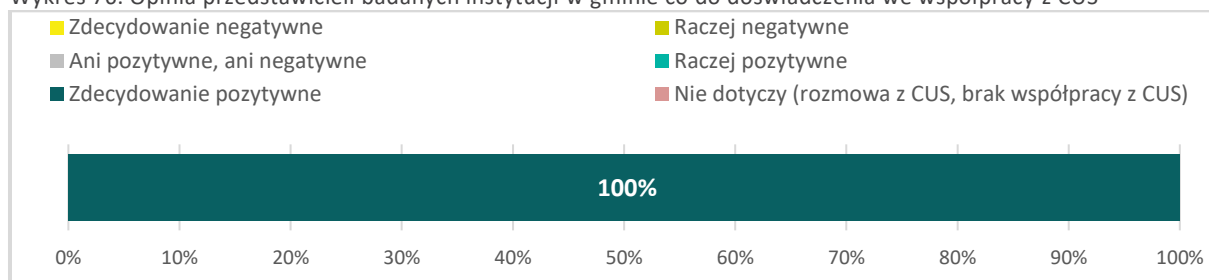
Wykres 75. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden na dwóch przedstawicieli badanych instytucji przyznało, że w ich gminie lub powiecie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do doświadczenia we współpracy z CUS

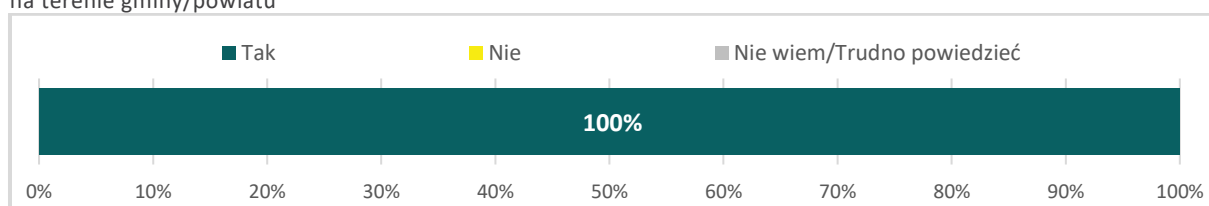
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele badanych instytucji w gminie Żyrardów pozytywnie ocenili doświadczenia we współpracy z CUS.

VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy Żyrardów.

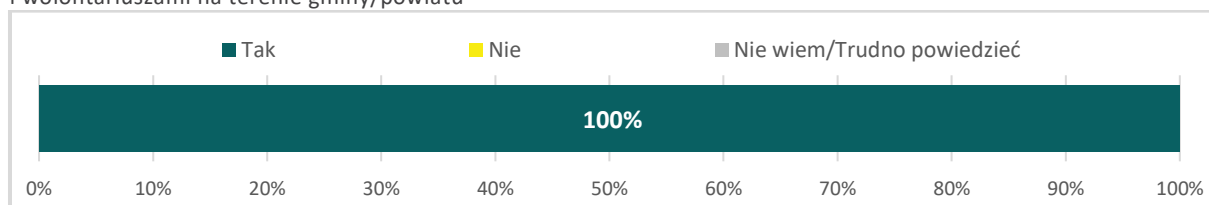
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe.

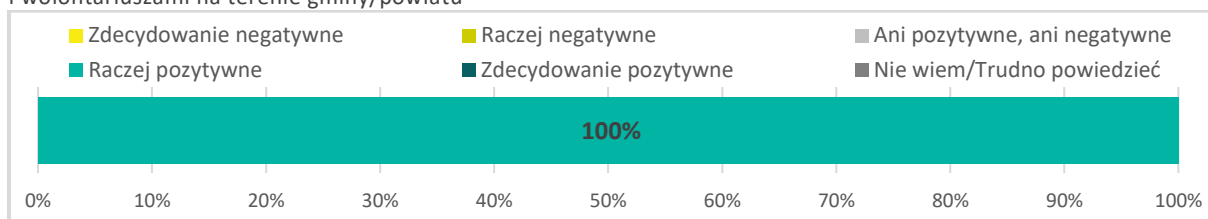
Wykres 78. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele badanych instytucji, którzy mają świadomość działania na ich terenie organizacji pozarządowych, deklaruje doświadczenie współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi.

Wykres 79. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu są pozytywne.

SPIS TABEL

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Żyrardów w 2023 r.....	17
Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Żyrardów w 2023 r	18
Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Żyrardów w 2023 r	18
Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Żyrardów.....	19
Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Żyrardów	19
Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Żyrardów	19
Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Żyrardów	20
Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w centrum usług społecznych w 2023 roku	21
Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w centrum usług społecznych w 2023 roku w podziale na wiek i płeć.....	21
Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w centrum usług społecznych w gminie Żyrardów w 2023 roku.....	22

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów	27
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów	27
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów	27
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów	27
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów	28
Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów	28
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych	28
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę	29
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych	29
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych	29
Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych	30
Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze	30
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych	31
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze	31
Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych	31
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	32
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę	32
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami	33
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	33
Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	33
Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	34
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	34
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	35
Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	35
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	36
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę	36
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności	37
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	37
Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	37
Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności	38
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	38
Wykres 32. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	38
Wykres 33. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	39
Wykres 34. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę	39

Wykres 35. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie	40
Wykres 36. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	40
Wykres 37. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie	40
Wykres 38. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	41
Wykres 39. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego .	41
Wykres 40. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	42
Wykres 41. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	42
Wykres 42. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy	43
Wykres 43. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę	43
Wykres 44. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi	43
Wykres 45. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi	44
Wykres 46. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi	44
Wykres 47. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	45
Wykres 48. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi	45
Wykres 49. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	46
Wykres 50. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.....	46
Wykres 51. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.....	47
Wykres 52. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS	48
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.....	48
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców	49
Wykres 55. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	50
Wykres 56. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	51
Wykres 57. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	51
Wykres 58. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	51
Wykres 59. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.....	51
Wykres 60. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.....	51
Wykres 61. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	52
Wykres 62. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie	52
Wykres 63. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce	52
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach	53

Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji	53
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych	54
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	54
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	55
Wykres 69. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych	55
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.....	56
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych	56
Wykres 72. Wykaz grup, które zdaniem przedstawicieli badanych instytucji są nieobjęte wsparciem	56
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)	57
Wykres 74. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.....	57
Wykres 75. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.....	57
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do doświadczenia we współpracy z CUS.....	58
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu	58
Wykres 78. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu	58
Wykres 79. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	59